

รายงานการวิจัย

การพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงของตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา

Development of Guidelines to Enhance the Living on the
Sufficiency Economy Philosophy of Meaunwai Sub-District in
Nakhonratchasima Province

อัญรัตน์ วิเชียร

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ 2561

ธันวาคม 2562

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและเอื้อเฟื้อในการให้คำแนะนำ ปรีक्षा ตรวจสอบ แก้ไข และให้ความช่วยเหลือต่อเนืองอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ชัคต์ตริย รัชเสวีสวัสดิ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา และบุคลากรประจำสถาบันวิจัยและพัฒนาทุกท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาทุกท่าน ซึ่งได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีประโยชน์อย่างมาก ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมื่นไวย ผู้ใหญ่บ้านประโดก และบุคลากรประจำองค์การบริหารส่วนตำบลหมื่นไวย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนในหมู่บ้านประโดก และตำบลหมื่นไวยทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาวิจัย โดยการวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะวิทยาการจัดการ และสถาบันวิจัยและพัฒนา ประจำปีงบประมาณ 2561 นอกจากนี้ยังได้เอื้ออำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ในการดำเนินโครงการวิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะมีส่วนสำคัญในอันที่จะนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ในอนาคต

อัญรัตน์ วิเชียร

หัวข้อวิจัย การพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อผู้วิจัย ดร.อัญรัตน์ วิเชียร

หน่วยงาน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ปีที่ทำวิจัยเสร็จเรียบร้อย 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ของประชาชน 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน และ 3) พัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา โดยงานวิจัยนี้ได้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำนวน 291 ตัวอย่าง สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 30 ตัวอย่าง สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์ และใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก และการวิเคราะห์เนื้อหา ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน ได้แก่ ระดับการศึกษา ความสามารถในการสังเกตเห็นตัวอย่างจากบุคคลอื่นที่นำไปประยุกต์ใช้ และความเข้ากันได้ในการดำเนินชีวิต ดังนั้นการสังเกตเห็นแบบอย่างของบุคคลที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เป็นสิ่งที่สำคัญ ชุมชนจึงควรให้ความสำคัญกับบุคคลต้นแบบทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง และตั้งระบบพี่เลี้ยงที่จะดูแลคนในชุมชนที่มีแนวโน้มที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ โดยพี่เลี้ยงจะต้องเป็นบุคคลต้นแบบหรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ: หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การตัดสินใจประยุกต์ใช้

Title Development of Guidelines to Enhance the Living on the Sufficiency Economy Philosophy of Meanwai Sub-District in Nakhonratchasima Province

Researchers Dr. Anyarat Wichian

Program Faculty of Management Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Year 2019

Abstract

The main purposes of this research were to 1) investigate the knowledge level about the sufficiency economy philosophy and attitudes about the characteristics of the sufficiency economy philosophy 2) examine the effect of several factors on the sufficiency economy adoption and 3) develop the guidelines to increase rate of sufficiency economy adoption in way of life in Meanwai Sub-district, Nakhonratchasima province. The quantitative and qualitative researches were applied to as a research methodology. A sample size of 291 persons was selected using a stratified random sampling for quantitative research and 30 samples of people were collected by using purposive sampling for qualitative research. A structural questionnaire and interview were used as a tool for collecting data. Logistic regression and content analysis were used to analyze the data. The research findings showed that educational level, and characteristics of innovation such as observability and compatibility factors have an important role to sufficient economy adoption. Observing the example of the person who applied the sufficiency economy philosophy is important. Thus the community should pay attention to role model of sufficiency economy and set up a mentor system that will take care of people in the community that are likely to apply the sufficiency economy philosophy, which the mentor should be role model or successful person in applying philosophy.

Keywords: sufficiency economy philosophy, adoption decision

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
บริบทของพื้นที่ตำบลหมื่นไวย	7
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรม	13
ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรม	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
กรอบแนวคิดทางทฤษฎี	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
วิธีการศึกษา	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	26
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	31
ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตตำบลหมื่นไวย	31
ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา	33
ระดับทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา	35
ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา	37
แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	42
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
สรุปผลการวิจัย	46
อภิปรายผลการวิจัย	48
ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	56
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
ภาคผนวก ข บทความวิจัย	63
ภาคผนวก ค ประวัตินักวิจัย	68

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามหมู่บ้าน	25
2	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	27
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	32
4	ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย	34
5	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา	35
6	ระดับทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและความตั้งใจที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	37
7	ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติกของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแบบจำลองที่ 1	38
8	ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติกของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแบบจำลองที่ 2	40
9	ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติกของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแบบจำลองที่ 3	41

สารบัญญภาพ

แผนภาพ		หน้า
1	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	11
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	22
3	วิธีการศึกษา	23

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ประเทศได้มีความเจริญเติบโต และพัฒนาในหลายด้าน แต่การพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจดังกล่าว ส่งผลให้ประเทศประสบปัญหาความไม่สมดุลในหลายๆ ประการ เช่น ความแตกต่างของรายได้และความเจริญระหว่างเมืองกับชนบท ความไม่สมดุลของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการเจริญเติบโต ความไม่พอดีของโครงสร้างการผลิตและการจ้างงาน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 2540 (ณัฐพงศ์ ทองภักดี, 2550) ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางใหม่ในการพัฒนาประเทศ (ณัฐพงศ์ ทองภักดี, 2550) ซึ่งในปัจจุบันมีหลายภาคส่วนที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน ระดับธุรกิจ อย่างไรก็ตาม การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ประสบความสำเร็จและขยายผลให้รายอื่นๆ ประสบความสำเร็จนั้นค่อนข้างเป็นไปได้ยาก เนื่องจากสภาพปัญหาของเกษตรกรแตกต่างกัน และความแตกต่างของแนวคิดในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร (วัชรา ปิ่นทอง และ สุรพล เศรษฐบุตร, 2556) เช่นเดียวกับตำบลหมื่นไวย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นตำบลหนึ่งที่มีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบหนึ่งของจังหวัดนครราชสีมา แต่อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนยังมีปัญหาบางประการ เช่น ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ส่งผลให้การนำไปประยุกต์ใช้ยังมีอยู่น้อย การศึกษาถึงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ

ในปัจจุบันได้มีนักวิชาการได้พยายามทำการศึกษาถึงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับบุคคลและองค์กร (ผจญสุข เนียมประดิษฐ์ และ มานพ แจ่มกระจ่าง, 2549; รัฐพงศ์ บุญญานวัตร, 2554; วัชรา ปิ่นทอง และ สุรพล เศรษฐบุตร, 2556) อย่างไรก็ตาม งานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีช่องว่างอยู่หลายประการ เช่น 1) งานศึกษาที่ผ่านมายังขาดทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด 2) งานวิจัยที่ผ่านมาไม่ได้ให้ความสำคัญกับระยะของการประยุกต์ใช้ และ 3) งานศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพียงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ระหว่างกลุ่มบุคคล แต่ยังไม่ได้ทำการศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ เช่น คุณลักษณะทางด้านเศรษฐกิจสังคม คุณลักษณะของเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อการใช้หรือไม่ประยุกต์ใช้อย่างไร ซึ่งอาจส่งผลให้การกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อเสริมสร้างการประยุกต์ใช้หลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความไม่เหมาะสม ดังนั้นเพื่อเป็นการพยายามเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา โดยนำแนวคิดทฤษฎีการกระจายนวัตกรรม (Diffusion of Innovation Theory) ของ Rogers (1995) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ทฤษฎีนี้ได้อธิบายกระบวนการการตัดสินใจในนวัตกรรม (decision innovation process) ไว้เป็น 5 ขั้นตอน และในแต่ละขั้นตอนก็จะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการประยุกต์ใช้ ได้แก่ สภาพเดิมที่เป็นอยู่ (prior condition) คุณลักษณะของผู้ตัดสินใจ (characteristic of decision making unit) คุณลักษณะของนวัตกรรม (perceived characteristic of the innovation) และช่องทางการสื่อสาร (communications channel) โดยในช่วงที่ผ่านมามีนักวิชาการหลายท่านที่พบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้นวัตกรรม เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล (Adesina and Baidu-Forson, 1995; Tiwari et al., 2008; Kabir et al., 2013) ปัจจัยสภาพแวดล้อม (Lambrecht et al., 2014; Walisinghe et al., 2017) ปัจจัยคุณลักษณะของเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม (Ghobakhloo and Tang, 2013; Seyal and Rahman, 2003)

การศึกษาถึงการพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พยายามตอบคำถามประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใด 2) มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้ และ 3) มีแนวทางอย่างไรบ้างในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาที่ได้จะทำให้ทราบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหมื่นไวย มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใด มีทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่สำคัญและส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์ในการเสริมสร้างการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างตรงจุดและเหมาะสม ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบความสำเร็จ และยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และการพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาใน 3 ประเด็นที่สำคัญ ซึ่งแบ่งตามวัตถุประสงค์ ได้แก่

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาในระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรอบรู้ และคุณธรรม และระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ (perceived characteristics of the innovation) ซึ่งประกอบด้วย ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) ความเข้ากันได้ (compatibility) ความยากในการนำไปใช้ (complexity) ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ครอบคลุมในประเด็นที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ ได้แก่ คุณลักษณะของผู้ประยุกต์ใช้ เช่น คุณลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม ลักษณะส่วนบุคคล คุณลักษณะของนวัตกรรม ได้แก่ ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) ความเข้ากันได้ (compatibility) ความยากในการนำไปใช้ (complexity) ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability) และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ที่ 3 พัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งครอบคลุมในประเด็นที่เกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างการประยุกต์ใช้ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย

ผู้วิจัยได้นำผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ที่ได้จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 มาพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาตามวัตถุประสงค์ที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานตามกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะทางด้านเศรษฐกิจสังคม / ลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 2a ผลประโยชน์เชิงเปรียบเทียบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 2b ความเข้ากันได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 2c ความยากในการนำไปใช้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลทางลบต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 2d ความสามารถในการนำไปทดลองใช้ของคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 2e การสังเกตเห็นได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลทางบวกต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมมีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจ และระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา
2. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา
3. ชุมชนตลอดจนภาคีที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และภาครัฐสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปกำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์ได้ในอนาคต และขยายผลไปในชุมชนอื่นๆ ต่อไป

4. ประชาชนในพื้นที่ตำบลหมื่นไวยมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพมากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

การตัดสินใจประยุกต์ใช้ หมายถึง การตัดสินใจนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยพิจารณาจากการมีแนวโน้มที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต การมีความตั้งใจอย่างมากที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริง และการพยายามนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จนเป็นผลสำเร็จ

ทัศนคติที่มีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (persuasion) หมายถึง ความรู้สึกพอใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเชื่อที่ว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต และการมีทัศนคติเชิงบวกต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้ประยุกต์ใช้ หมายถึง ผู้ที่มีแนวโน้มที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ผู้ที่มีความตั้งใจอย่างมากที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริง และผู้ที่มีความพยายามนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จนเป็นผลสำเร็จ

ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประยุกต์ใช้ หมายถึง ปัจจัยด้านคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างทางด้านเศรษฐกิจสังคม และลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน

ปัจจัยคุณลักษณะของนวัตกรรม หมายถึง ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะของนวัตกรรมที่กลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้ได้ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการกระจายตัวของนวัตกรรม (DOI) ที่ Rogers (1995) พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) ความเข้ากันได้ (compatibility) ความยากในการนำไปใช้ (complexity) ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability)

ปัจจัยแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประชาชนสามารถรับรู้ได้ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการกระจายตัวของนวัตกรรม (DOI) ที่ Rogers (1995) พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความ

เข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้ การนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) หมายถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม สามารถช่วยลดความยากจนได้ ช่วยลดรายจ่ายได้ ทำให้การทำงานของท่านมีประสิทธิภาพ และช่วยเสริมสร้างการดำเนินชีวิตของท่านให้มีความสุข

ความเข้ากันได้ (compatibility) หมายถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากันได้กับการดำเนินชีวิต เข้ากันได้กับชีวิตการทำงานของท่าน และสามารถตอบสนองการใช้ชีวิตในด้านต่างๆ

ความยากในการนำไปใช้ (complexity) หมายถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ง่าย ไม่ต้องการความพยายามมากในการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และไม่ยากที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน

ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) หมายถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สามารถนำมาทดลองใช้ได้ก่อนนำไปใช้จริง กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสมากที่จะนำไปทดลองใช้ และการทดลองใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่จำเป็น ก่อนนำไปใช้จริง

ความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability) หมายถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นคนอื่นในชุมชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย มีคนในชุมชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริง และสามารถอธิบายผลของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้อื่นได้รับรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ เพื่อให้เข้าใจในความรู้ และข้อมูลพื้นฐานบางประการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้วิจัยขอแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่ตำบลหมื่นไวย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรม ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดทางทฤษฎี รายละเอียดมีดังนี้

บริบทของพื้นที่ตำบลหมื่นไวย

ตำบลหมื่นไวย เป็นถิ่นที่อยู่ดั้งเดิมของชนชาวอีสาน ตำบลเก่าแก่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ พูดภาษาไทยโคราช เป็นตำบลที่ตั้งในเขตการปกครองของอำเภอเมือง เดิมมีทั้งหมด 15 หมู่บ้าน ต่อมาปี พ.ศ. 2538 ได้แยกตำบลออกไป คือ ตำบลหนองกระทุ่ม ปัจจุบันมีจำนวน 9 หมู่บ้าน ประชากรทั้งสิ้น 10,190 คน โดยเป็นชาย 4,861 คน เป็นหญิง 5,329 คน โดยเขตพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับบ้านกรูด หมู่ที่ 11 บ้านกล้วยหมู่ที่ 2 ตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตเทศบาลนครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับบ้านสำโรง หมู่ที่ 9 ตำบลจอหอ บ้านนาย หมู่ที่ 3 และบ้านโคกไผ่น้อยหมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับบ้านหนองโพธิ์ หมู่ที่ 2 บ้านหนองกระทุ่ม หมู่ที่ 7 บ้านช่องลม หมู่ที่ 5 บ้านนาทม หมู่ที่ 9 บ้านฝ้าย หมู่ที่ 4 ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย ประชาชนประกอบอาชีพ ดังนี้ 1) การเกษตร ทำนา ทำสวน เลี้ยงปลา เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ เลี้ยงโคเนื้อ 2) พนักงาน ลูกจ้าง เอกชน รัฐบาล 3) ค้าขาย และ 4) รับจ้างทั่วไป

ตำบลหมื่นไวยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาต่อยอดในการประกอบอาชีพได้ ได้แก่ หมอพื้นบ้านตำบลหมื่นไวย ขนมหินประโดก นอกจากนี้ตำบลหมื่นไวยยังมีศูนย์การเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านโพนสูง หมู่ที่ 4 ซึ่งเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (องค์การบริหารส่วนตำบลหมื่นไวย, 2562)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ความหมาย ความเป็นมา แนวคิดหลัก และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายละเอียดดังนี้

ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในปี พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย โดยทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำบทความที่ทรงแก้ไขแล้วไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป โดยคณะทำงานได้สรุปไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในช่วงทศวรรษก่อนวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 แม้ว่า ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ดี โดยเฉลี่ยร้อยละ 9.1 ในช่วงปี 2529 – 2539 แต่อย่างไรก็ตาม ระบบเศรษฐกิจก็ประสบกับปัญหาความไม่สมดุลในหลายด้าน เช่น ด้านการกระจายรายได้ ความแตกต่างของรายได้และความเจริญระหว่างเมืองกับชนบท ความไม่สมดุลของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับการ

เจริญเติบโต ความไม่พอดีของโครงสร้างการผลิตและการจ้างงาน นอกจากนี้ก็มีพฤติกรรมที่ไม่พอดี เช่น การใช้จ่ายที่เกินตัวทั้งภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ ปัญหาทางจริยธรรม มีการทุจริตในการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะสถาบันการเงิน มีการปล่อยสินเชื่อให้กับกลุ่มผลประโยชน์ การปล่อยสินเชื่อโดยไม่มีการคัดกรองที่พอเพียง เมื่อเกิดปัญหาความไม่สมดุลดังกล่าว จนกระทั่งนำไปสู่การเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี 2540 หลังจากนั้นในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในยุคนั้น ได้มีแนวคิดที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางใหม่ในการพัฒนาประเทศ และได้รับพระบรมราชานุญาตใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และ 10 (ฉันทลักษณ์ ทองภักดี, 2550)

แนวคิดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานให้ เพื่อชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ประการ ดังนี้ ประการที่หนึ่ง ให้ใช้เหตุผลเป็นเครื่องนำทาง ประการที่สอง ทำอะไรพอประมาณ ประการที่สาม ทำอะไรให้มีภูมิคุ้มกันตลอดเวลา และมีเงื่อนไขรองรับที่สำคัญ 2 ประการ คือ คนต้องดีด้วย ต้องมีจริยธรรมและคุณธรรม มีธรรมภิบาลและดำเนินชีวิตด้วยความรอบรู้รอบคอบ โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับสังคมทุกระดับ ทั้งในระดับบุคคล/ครอบครัว ระดับชุมชน ระดับรัฐหรือระดับประเทศ ระดับนักธุรกิจ ระดับนักการเมือง ระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระดับครูอาจารย์ และประชาชนทุกคน (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2551) และในช่วงที่ผ่านมา ได้มีนักวิชาการพยายามแยกแยะโครงสร้างและเนื้อหาตามที่ได้พระราชทานมา เพื่อให้มีความชัดเจนกระชับ และมีความสะดวกในการประยุกต์และการสื่อสารในวงกว้าง โดยได้แยกองค์ประกอบของปรัชญาตามข้อความที่ได้รับพระราชทานมาเป็นกรอบความคิด คุณลักษณะ ค่านิยม เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ฉันทลักษณ์ ทองภักดี, 2558, หน้า 11-13) โดยพอที่จะสรุปไว้ดังนี้

1) กรอบความคิดของปรัชญา เป็นการชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนทั้งแนวทางปฏิบัติและตัวอย่างการประยุกต์ที่เกิดขึ้น โดยปรัชญาใช้ได้ทั้งระดับปัจเจกชน ครอบครัว ชุมชน และประเทศ

2) คุณลักษณะ คือ เป็นแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนตามแนวทางที่ควรจะเป็น ใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ ทุกหน้าที่ เป็นการดำเนินตามทางสายกลาง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมิใช่เป็นเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ เพราะเป็นแนวทางการปฏิบัติตนซึ่งมีหลายมิติ

3) ความหมายของความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล มีระบบภูมิคุ้มกันที่ ต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง หากขาดองค์ประกอบใดก็ไม่เป็นความพอเพียงที่สมบูรณ์ โดยในแต่ละ องค์ประกอบมีความหมายดังนี้ (ณัฐพงษ์ ทองภักดี, 2558, หน้า 11-12)

- ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีไม่สุดโต่ง และการยืนได้บนขาของตนเอง เป็นการดำเนินชีวิตอย่างทางสายกลาง โดยมีการกระทำไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไปในมิติต่างๆ เช่น การ บริโภคการผลิตอยู่ในระดับสมดุล การใช้จ่าย การออมอยู่ในระดับที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเอง เป็นต้น

- ความมีเหตุมีผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ จะต้องมีการรอบรู้ คิดถึงระยะยาว ต้องมีเป้าหมายและวิธีการที่เหมาะสม มีการพิจารณาจากเหตุ ปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- การมีภูมิคุ้มกันในตัวดี หมายถึง การเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ

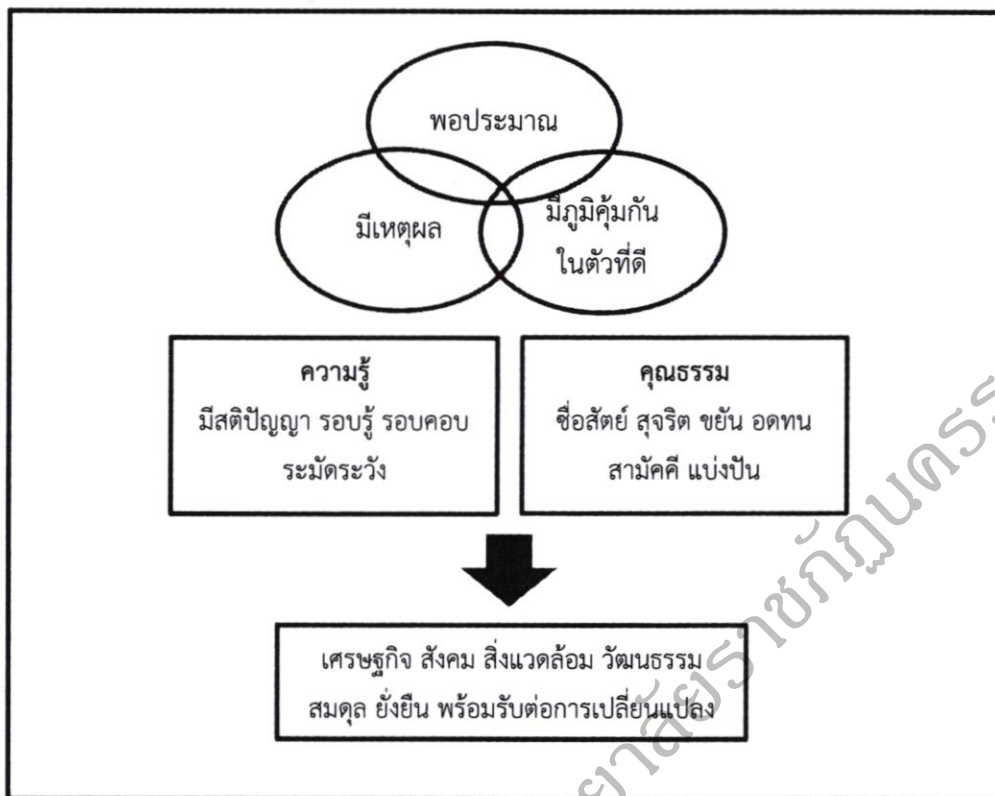
4) เงื่อนไขการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ เงื่อนไขความรู้ ได้แก่ มีความ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และเงื่อนไขคุณธรรม โดยในแต่ละองค์ประกอบมีความหมายดังนี้ (ณัฐพงษ์ ทองภักดี, 2558, หน้า 12)

- ความรอบรู้ หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้านในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นประโยชน์พื้นฐานเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติอย่างพอเพียง

- คุณธรรม หมายถึง การตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรอบรู้ที่ เหมาะสม มีความอดทน ความเพียร สติปัญญา และรอบคอบ

5) ปรัชญากล่าวถึง ผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยความพอเพียงเป็นทั้งวิธีการและผล (end and mean) จากการกระทำ โดยจะทำให้เกิดวิถีการพัฒนาและผลของการพัฒนาที่สมดุลในทุกด้าน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

จากที่กล่าวมา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแสดงได้ในภาพ 1

ภาพ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา: ดัดแปลงจาก ภูมิรัฐพงศ์ ทองภักดี (2558, หน้า 13)

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ในหลายระดับ ดังนี้

1) ระดับบุคคล / ครอบครัว

สุเมธ ตันติเวชกุล (2551) ได้สรุปไว้ว่า การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล / ครอบครัว คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ตามอัตภาพ ไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม

นอกจากนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (2551 อ้างถึงใน อนุรักษ์ธอร์ ศรีทอง, 2556, หน้า 108) ได้ระบุถึงการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลในด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ในด้านจิตใจ บุคคลควรมีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนร่วมเป็นหลัก 2) ในด้านสังคม บุคคลควรช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้สามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน 3) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บุคคลควรรู้จักใช้และจัดการ

อย่างฉลาดและรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด 4) ในด้านเทคโนโลยี บุคคลควรรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีความสอดคล้องกับความต้องการ และสภาพแวดล้อม

2) ระดับชุมชน

สุเมธ ตันติเวชกุล (2551) ได้สรุปไว้ว่า เมื่อบุคคล / ครอบครัวมีความพอเพียงแล้ว ชุมชนสามารถรวมกลุ่มทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยอาศัยภูมิปัญญาและความสามารถของบุคคลและชุมชน ซึ่งการดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องมีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ตรงไปตรงมาตรวจสอบได้ ด้วยความพอประมาณ อย่างมีเหตุผล ไม่สนับสนุนการลงทุนจนเกินตัว ดำเนินงานอย่างรอบคอบ มีสติ ปัญญา อีกทั้งต้องมีความรอบรู้ที่เหมาะสม

นอกจากนี้ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550 อ้างถึงใน ณรัชชอร์ ศรีทอง, 2556, หน้า 114) ได้เสนอแนะไว้ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมชุมชนได้ โดยคนในชุมชนต้องมีการรักษาความสงบด้วยการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น ละความขี้ ความทujurิต มีความเสียสละด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการแข่งขัน ลดการเห็นแก่ตัว มีเมตตา ส่งเสริมให้ประชาชนมีมิตรไมตรี รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ มีความสามัคคีด้วยการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความสุจริต และควรส่งเสริมคนดี สนับสนุนให้คนดีมีทั้งคุณภาพและคุณธรรม

3) ระดับรัฐหรือประเทศ

สำหรับในระดับรัฐหรือประเทศ สุเมธ ตันติเวชกุล (2551) ได้สรุปไว้ว่า เมื่อชุมชนมีความเข้มแข็ง ชุมชนหลายๆ แห่งสามารถร่วมมือกันพัฒนาแนวเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังสามารถวางรากฐานของประเทศให้มีความพอเพียงและพร้อมก่อนจึงค่อยๆ ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญขึ้นเป็นลำดับๆ ต่อไป

ในขณะที่ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550 อ้างถึงใน ณรัชชอร์ ศรีทอง, 2556, หน้า 119) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าควรมีคุณลักษณะ 7 ประการ ได้แก่ 1) ให้บริการแก่ประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละอดทน ประหยัด อดออม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่หน่วยงานราชการอื่นๆ 2) มีจิตสำนึกที่ดีต่อการให้บริการแก่ประชาชน 3) วางตัวให้เหมาะสม ไม่ใช้ชีวิตให้หรูหรา โอ้อ้อเกินฐานะ 4) ไม่ใช่ตำแหน่งของตนเองในการแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่น 5) พบปะและช่วยเหลือประชาชนอย่างสม่ำเสมอ 6) ไม่บิดเบือนข้อมูลและข่าวสารของทางราชการ 7) แสดงความรับผิดชอบเมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นจากการทำงาน

นอกจากนี้ สำหรับในระดับธุรกิจ ก็ควรยอมรับการมีกำไรในระดับพอประมาณ ไม่ปฏิเสธการส่งออก สามารถกู้เงินมาลงทุนได้เพื่อทำให้มีรายได้ และต้องสามารถใช้นี้ได้ ต้องมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เพียรอดทนและรับผิดชอบต่อสังคม ระดับครูอาจารย์ ก็ต้องมีการถ่ายทอด ปลุกฝังความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2551)

แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรม

การประยุกต์ใช้ คือ การตัดสินใจที่จะใช้นวัตกรรม (Rogers,1983) ในขณะที่ นวัตกรรม หมายถึง แนวคิด แนวปฏิบัติ หรือ สิ่งประดิษฐ์ ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งใหม่ โดยบุคคลหรือหน่วยอื่นที่ได้พัฒนาขึ้น (Thompson, 1965; Rogers, 1995) ดังนั้นการประยุกต์ใช้นวัตกรรมจึงหมายถึง การกำเนิด พัฒนา และการทำให้เป็นผลสำเร็จของความคิดหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ (Damanpour, 1991)

ปัจจุบันมีทฤษฎีและตัวแบบที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมที่นิยมใช้กันแพร่หลาย เช่น Diffusion of Innovation Theory (DOI), Perceived Characteristics of Innovation, Technology Acceptance Model (TAM), Technology Organization Environmental (TOE) model เป็นต้น (Hameed et al, 2012)

Rogers (2003)' Diffusion of Innovation Theory (DOI) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงกระบวนการตัดสินใจในนวัตกรรม ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 5 ระยะ ได้แก่ 1) ชั้นความรู้ (Knowledge) โดยประกอบด้วยการตระหนักถึงความมีอยู่ของความรู้ (awareness-knowledge) ข้อมูลที่อธิบายถึงวิธีการใช้ความรู้อย่างถูกต้อง (how-to-knowledge) และ หลักการทำงานของนวัตกรรม (principles-knowledge) เช่น นวัตกรรมดังกล่าวใช้งานได้อย่างไร 2) ชั้นโน้มน้าวใจ (Persuasion) ชั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีทัศนคติด้านบวกหรือลบต่อนวัตกรรม แต่ทัศนคติดังกล่าวจะไม่ได้นำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธการใช้นวัตกรรมเสมอไป 3) ชั้นการตัดสินใจ (decision) 4) ชั้นการทำให้เป็นผลสำเร็จ (implementation) และ 5) ชั้นการยืนยัน (confirmation) (Sahin, 2006)

นอกจากทฤษฎี DOI จะให้ความสำคัญกับระยะของการประยุกต์ใช้แล้ว Rogers (1995) ยังได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของนวัตกรรมที่รับรู้ได้ทั้ง 5 ประการ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทัศนคติส่วนบุคคลที่มีต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรม (Hameed et al., 2012) แต่อย่างไรก็ตาม ทฤษฎี DOI ก็ยังมีข้อบกพร่องที่สำคัญคือ ให้ความสำคัญเพียงแค่ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่ได้ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของปัจจัยทางด้านองค์กรและสภาพแวดล้อม (Lee and Cheung, 2004) นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดอีกประการหนึ่งก็คือ ทฤษฎี DOI ไม่สามารถอธิบายกระบวนการได้เต็มรูปแบบ (Hameed et al., 2012)

Theory of Reasoned Action (TRA) เป็นทฤษฎีที่ Fishbein and Ajzen พัฒนาขึ้นในปี 1975 ซึ่งเป็นแนวคิดแรกๆที่อธิบายถึงพฤติกรรมยอมรับของผู้ใช้ ตามแนวคิดของ TRA พฤติกรรมส่วนบุคคลจะถูกผลักดันโดยความตั้งใจและแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมซึ่งถูกกำหนดโดยทัศนคติและบรรทัดฐานของแต่ละบุคคล (Hameed et al., 2012) นอกจากนี้ก็ยังมี Technology Acceptance Model ที่พัฒนาต่อจาก TRA และ Theory of Planned Behaviour (TPB) ที่พัฒนา

ต่อเนื่องจาก TRA ทฤษฎีในกลุ่มนี้สามารถใช้ประเมินการยอมรับเทคโนโลยีของผู้ใช้ได้ในระยะหลังการประยุกต์ใช้ในกระบวนการของการประยุกต์ใช้

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรม

ภายใต้ Diffusion of Innovation Theory (DOI) Rogers (2003) ได้อธิบายถึงกระบวนการตัดสินใจในนวัตกรรม โดยแบ่งออกเป็น 5 ระยะ ดังได้กล่าวไว้ในข้างต้น ซึ่งแต่ละระยะจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แตกต่างกัน ดังนี้ (Sahin, 2006)

1) **ขั้นความรู้ (Knowledge)** ขั้นตอนนี้จะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของหน่วยตัดสินใจ (characteristic of decision making unit) ได้แก่ คุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ตัวแปรส่วนบุคคล และพฤติกรรมของการสื่อสาร

2) **ขั้นโน้มน้าวใจ (Persuasion)** ขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีทัศนคติด้านบวกหรือลบต่อนวัตกรรม แต่ทัศนคติดังกล่าวจะไม่ได้นำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธการใช้นวัตกรรมเสมอไป ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อขั้นนี้ได้แก่ คุณลักษณะของนวัตกรรมที่รับรู้ได้ (perceived characteristics of the innovation) ซึ่งประกอบด้วย ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้สามารถทดลองใช้ได้ และสามารถสังเกตเห็นได้

3) **ขั้นการตัดสินใจ (decision)**

4) **ขั้นการทำให้เป็นผลสำเร็จ (implementation)**

5) **ขั้นการยืนยัน (confirmation)**

นอกจากนี้ในทุกขั้นตอนของประยุกต์ใช้นวัตกรรมยังขึ้นอยู่กับช่องทางการสื่อสาร (communications channel)

จากที่กล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้ว่า ภายใต้ทฤษฎี DOI คุณลักษณะของนวัตกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญในฐานที่ช่วยลดความไม่แน่นอนเกี่ยวกับนวัตกรรมได้ (Rogers, 2003) ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) ความเข้ากันได้ (compatibility) ความยากในการนำไปใช้ (complexity) ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability) โดยแต่ละด้าน Rogers (2003) ได้กำหนดนิยามไว้ดังนี้

ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) คือ เป็นระดับที่นวัตกรรมที่ได้รับดีกว่าสิ่งอื่น ความเข้ากันได้ (compatibility) เป็นระดับที่นวัตกรรมที่ได้รับเข้ากันได้กับคุณค่าที่มีอยู่ ประสบการณ์ในอดีต และความจำเป็นของผู้ใช้ที่มีศักยภาพ

ความยากในการนำไปใช้ (complexity) เป็นระดับที่นวัตกรรมที่ได้รับยากที่จะเข้าใจหรือนำไปใช้

ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) เป็นระดับที่นวัตกรรมที่ได้รับอาจถูกนำไปทดลองในพื้นที่จำกัด

ความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability) เป็นระดับที่ผลของนวัตกรรมปรากฏต่อผู้อื่น

นอกจากนี้ Hameed et al. (2012) ยังได้จำแนกปัจจัยคุณลักษณะที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรมไว้ 5 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของนวัตกรรม คุณลักษณะขององค์กร คุณลักษณะของสภาพแวดล้อม คุณลักษณะส่วนบุคคล และคุณลักษณะการยอมรับนวัตกรรมของผู้ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายๆ ชิ้น ในช่วงที่ผ่านมาที่ทำการศึกษากี่ยวกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทั้งที่ใช้ทฤษฎีต่างๆ เช่น DOI TAM TOE ก็ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ปัจจัยด้านองค์กรและ/หรือปัจจัยภายในอื่นๆ เช่น คุณลักษณะขององค์กร การสนับสนุนของผู้บริหาร ระดับสูง ขนาดขององค์กร/ฟาร์ม รายได้ขององค์กร/ฟาร์ม เป็นต้น ปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เช่น การมีส่วนร่วม การเป็นสมาชิกของชมรม ซึ่งการคัดเลือกปัจจัยมาทำการศึกษานั้น จะขึ้นอยู่กับขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรม

ในช่วงที่ผ่านมา มีงานวิจัยในต่างประเทศหลายชิ้นที่ศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรม โดยนำแนวคิดทฤษฎีต่างๆ มาเป็นกรอบในการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎี DOI เช่น งานศึกษาของ Wu et al. (2012), Mengistu et al. (2016) ทฤษฎี TAM เช่น งานศึกษาของ Jahanmir & Cavadas (2018) แนวคิด TOE เช่น งานศึกษาของ Gu et al. (2012), Hsu and Lin (2016) และแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจอื่นๆ เป็นกรอบแนวคิด เช่น งานศึกษาของ Kabir et al. (2013) Kelebe et al. (2017) โดยนำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ได้แก่ DOI, TAM, TOE และแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจอื่นๆ ไปศึกษาการประยุกต์ใช้นวัตกรรมในด้านต่างๆ ได้แก่ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการเกษตร เช่น งานศึกษาของ Tiwari et al. (2008) Zhou et al. (2010) Lambrecht et al. (2014) Mbosso et al. (2015) Nigussie et al. (2017) เป็นต้น การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการศึกษา เช่น งานศึกษาของ Zhang et al. (2010) เป็นต้น การประยุกต์ใช้ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ / ธุรกิจ เช่น งานศึกษาของ Seyal & Rahman (2003) Gu et al. (2012) Wu et al. (2012) Lopez-Fernandez et al. (2016) เป็นต้น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เช่น Hsu & Lin (2016) Mengistu et al. (2016) Jahanmir & Cavadas (2018)

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทั้งที่อยู่ภายใต้แนวคิดทฤษฎี DOI, TAM, TOE หรือกรอบแนวคิดอื่นๆ พบว่า ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยหลายตัวทั้งปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา รายได้ (Kabir et al., 2013; Mengistu et al., 2016; Kelebe et al., 2017) ปัจจัยด้านครัวเรือน/องค์กร เช่น ขนาดครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน/ทุน (Lambrecht et al., 2014; Mengistu et al., 2016) ขนาดของฟาร์ม (Kabir et al., 2013) ขนาดของหน่วยผลิต (Hsu and Lin, 2016) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เช่น คุณลักษณะของเทคโนโลยี (Bunclark et al., 2018) และปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เช่นการมีส่วนร่วมในโครงการ (Lambrecht et al., 2014) รายละเอียดดังนี้

สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา งานศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญไปพร้อมกับปัจจัยอื่นๆ โดยจากงานศึกษาที่ผ่านมา ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้ เช่น งานศึกษาของ Adesina and Baidu-Forsen (1995) ที่พบว่า อายุของเกษตรกรมีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรใน Burkina Faso and Guinea, West Africa ในขณะที่ Tiwari et al. (2008) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้านการอนุรักษ์ดินในลุ่มน้ำภูเขาในตอนกลางของประเทศเนปาล และพบว่า มีเพียงระดับการศึกษาเท่านั้นที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ งานศึกษาของ Kabir et al. (2013) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ มีผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีก๊าซชีวภาพในประเทศบังกลาเทศ งานศึกษาของ Mengistu et al. (2016) ที่พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อปี มีผลต่อการตัดสินใจของครัวเรือนในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแก๊สชีวภาพในทางตอนเหนือของประเทศเอธิโอเปีย ในขณะที่ Kelebe et al. (2017) พบว่า อายุและระดับการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแก๊สชีวภาพในประเทศเอธิโอเปีย ในขณะที่รายได้ของครัวเรือนไม่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ อย่างไรก็ตาม ก็มีงานวิจัยบางชิ้นที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการประยุกต์ใช้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น งานศึกษาของ Zhou et al. (2010)

สำหรับปัจจัยด้านองค์กรและ/หรือปัจจัยภายในอื่นๆ เช่น คุณลักษณะขององค์กร การสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูง ขนาดขององค์กร/ฟาร์ม รายได้ขององค์กร/ฟาร์ม เป็นต้น งานศึกษาส่วนใหญ่ได้ศึกษาไปพร้อมกับปัจจัยอื่นๆ และพบว่ามีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรม เช่น งานศึกษาของ Seyal and Rahman (2003) ที่พบว่า การสนับสนุนทางด้านการจัดการ และทัศนคติของผู้จัดการ เป็นปัจจัยหลักในการกำหนดการประยุกต์ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในธุรกิจขนาดย่อมของประเทศบรูไน งานศึกษาของ Zhou et al. (2010) ที่พบว่า ขนาดของฟาร์มมีผลต่อการตัดสินใจในการใช้ปุ๋ยของเกษตรกรในเขตลุ่มน้ำเซาเป่ย์ (Chaobai) งานศึกษาของ Henderson et al. (2012) ที่ทำการศึกษาได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยระหว่างองค์กรและภายในองค์กรที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ XBRL และพบว่า การเรียนรู้จากภายนอกองค์กรมีผลต่อการประยุกต์ใช้ ในขณะที่ความเชี่ยวชาญขององค์กรไม่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ งานศึกษาของ Lambrecht et al. (2014) พบว่า ปัจจัยภายใน เช่น ความมั่งคั่ง และการเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร กรณีศึกษาปุ๋ยแร่ธาตุทางตะวันออกเฉียงของประเทศคองโก งานศึกษาของ Huang et al. (2016) พบว่า อิทธิพลของครัวเรือน เช่น

ความเป็นเจ้าของในครัวเรือน และการควบคุมครัวเรือน และ ปัจจัยภายในอื่นๆ เช่น ความเข้มข้นของการวิจัยและพัฒนา และขนาดของฟาร์ม มีผลกระทบต่อการใช้บริการคลาวด์ของธุรกิจในประเทศไต้หวัน และ งานศึกษาของ Hsu and Lin (2016) ที่พบว่า ต้นทุนทางการเงินและความพึงพอใจใน IS มีผลต่อการประยุกต์ใช้บริการคลาวด์ของธุรกิจในประเทศไต้หวัน ในขณะที่ขนาดของฟาร์มกลับไม่มีผลต่อการประยุกต์ใช้

สำหรับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เช่น การมีส่วนร่วม การเป็นสมาชิกของชมรม พบว่า มีงานวิจัยหลายชิ้นที่พบว่า มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยี เช่น งานศึกษาของ Adesina and Baidu-Forson (1995) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการทดสอบในฟาร์ม และการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ มีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรใน Burkina Faso and Guinea, West Africa เช่นเดียวกับ Tiwari et al. (2008) ที่ทำการศึกษถึงปัจจัยที่กำหนดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้านการอนุรักษ์ดินในลุ่มน้ำภูเขาในตอนกลางของประเทศเนปาล และพบว่า การเป็นสมาชิกในชมรมอนุรักษ์มีผลต่อการประยุกต์ใช้ ในขณะที่ Wu et al. (2012) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมภายนอก เช่น แรงกดดันทางการแข่งขันมีผลต่อการประยุกต์ใช้ E-Blog ของอุตสาหกรรมบริการในประเทศจีน นอกจากนี้ งานศึกษาของ Lambrecht et al. (2014) ยังพบว่า การเป็นสมาชิกในชมรม ความใส่ใจในการเข้าประชุม การสาธิตการทดลอง และการทดลองในฟาร์ม มีผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร กรณีศึกษาปุ๋ยแร่ธาตุทางตะวันออกของประเทศคองโก Hsu and Lin (2016) ที่พบว่า ความเข้มข้นของการแข่งขันมีผลต่อการประยุกต์ใช้บริการคลาวด์ของธุรกิจในประเทศไต้หวัน ในขณะที่สภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบไม่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ และ Walisinghe et al. (2017) ที่สนใจทำการศึกษาผลของการส่งเสริมการเกษตรที่มีต่อสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในประเทศศรีลังกา และพบว่า การให้บริการการส่งเสริมทางด้านการเกษตรเป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญสำหรับเกษตรกรในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้านข้าว

ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรมที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรม

สำหรับงานวิจัยที่นำแนวคิดทฤษฎี DOI, TAM, TOE มาเป็นกรอบแนวคิด จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของเทคโนโลยีเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้ สามารถทดลองใช้ได้ และสามารถสังเกตเห็นได้ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เช่น งานศึกษาของ Seyal and Rahman (2003) ที่พบว่า ความเข้ากันได้ ความสามารถในการนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ เป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในธุรกิจขนาดย่อมของประเทศบรูไน เช่นเดียวกับงานศึกษาของ Hsu and Lin (2016) ที่พบว่า ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ และสามารถสังเกตเห็นได้ มีผลต่อการประยุกต์ใช้บริการคลาวด์ของธุรกิจในประเทศไต้หวัน ในขณะที่

ความยากในการนำไปใช้ ความเข้ากันได้ และความสามารถในการทดลองใช้ ไม่มีผลแต่อย่างใด และงานศึกษาของ Wu et al. (2012) ที่พบว่า ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความยากในการนำไปใช้ และความสามารถในการทดลองใช้ได้มีผลต่อการประยุกต์ใช้ E-Blog ของอุตสาหกรรมบริการในประเทศจีน และงานศึกษาของ Henderson et al. (2012) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าการศึกษาถึงปัจจัยระหว่างองค์กรและภายในองค์กรที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ XBRL และพบว่า ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้ มีผลต่อการประยุกต์ใช้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ไม่ได้นำทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นมาเป็นกรอบแนวคิด แต่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยคุณลักษณะของเทคโนโลยี เช่น งานศึกษาของ Adesina and Baidu-Forsion (1995) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าถึงการรับรู้ของเกษตรกรและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรใน Burkina Faso and Guinea, West Africa และพบว่า ทักษะคิดส่วนตัวที่มีต่อคุณลักษณะของเทคโนโลยีด้านการเกษตรเป็นปัจจัยสำคัญในการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ งานศึกษาของ Ghobakhloo and Tang (2013) ที่พบว่า การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความเข้ากันได้ การรับรู้ความเสี่ยง และการรับรู้ต้นทุน มีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในธุรกิจขนาดย่อมของประเทศกำลังพัฒนา และ งานศึกษาของ Nigussie et al. (2017) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าถึงปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการจัดการที่ดินอย่างยั่งยืนของเกษตรกรรายย่อยในเขตตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศเอธิโอเปีย และพบว่า การรับรู้ความสามารถในการทำกำไรของเทคโนโลยีมีผลต่อการประยุกต์ใช้

จากผลงานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกับข้อสังเกตของ Hameed et al. (2012) ที่ตรวจสอบและพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะพบอิทธิพลของคุณลักษณะของนวัตกรรมที่มีต่อการประยุกต์ใช้ โดยประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) เป็นตัวแปรที่มีจำนวนผู้ทำการศึกษาค้นคว้า มีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความเข้ากันได้ (compatibility) และความซับซ้อน (complexity)

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย

สำหรับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย มีงานศึกษาในลักษณะของการเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ตามคุณลักษณะต่างๆ และพบว่าระดับการประยุกต์ใช้แตกต่างกันตามคุณลักษณะต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน (ผจงสุข เนียมประดิษฐ์ และ มานพ แจ่มกระจ่าง, 2549; รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร, 2554; ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม, 2558) และปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ภุริปัญญา เกิดศรี, 2553; วัชรวิภา ปิ่นทอง และ สุรพล เศรษฐบุตร์, 2556; ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม, 2558; ปัทมา โกเมนทร์จรัส, 2559) ตลอดจนภาระหนี้สินจากการดำเนินธุรกิจ

ความกดดันจากการดำเนินธุรกิจกระแสหลัก กระแสการรณรงค์ของสังคม (สุภาวดี ขุนทองจันทร์, 2553) พอที่จะสรุปได้ดังนี้

สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล งานศึกษาส่วนใหญ่พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น งานศึกษาของ รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2554) ที่พบว่า ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีผลต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกับงานศึกษาของเสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์ (2560) ที่พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ต่างกัน จะมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีทุก ๆ ด้านแตกต่างกัน แต่สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ งานศึกษาทั้งสองงาน พบว่า เพศไม่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่อย่างไรก็ตามมีงานศึกษาบางชิ้นที่พบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น งานศึกษาของ ผจงสุข เนียมประดิษฐ์ และ มานพ แจ่มกระจ่าง (2549) ที่พบว่า เพศมีอิทธิพลต่อความสนใจและการรับรู้การเลือกใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมของครูและนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร และทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558) ที่พบว่า เพศต่างกัน จะมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน นอกจากนี้ก็ยังมีงานศึกษาบางชิ้นที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น งานศึกษาของ ฐิริปัญญา เกิดศรี (2553) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน: ศึกษากรณี ตำบลนิคมกระแสเสีย อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี แต่อย่างใด

สำหรับปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาที่ได้มีความแตกต่างกัน งานศึกษาบางชิ้น เช่น งานศึกษาของ ฐิริปัญญา เกิดศรี (2553) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับงานศึกษาของ วรณา หล่อนิล และคณะ (2556) ที่พบว่า ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอำนาจพยากรณ์ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของนักเรียนโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในโรงเรียน และ งานศึกษาของธิดารัตน์ ศรีขาว และคณะ (2557) ที่พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนชนบทในจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างไรก็ตาม สำหรับงานศึกษาของ กานดา เต๊ะชั้นหมาก (2556) กลับพบว่า ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาในระดับน้อยมาก และปัทมา โภเมนทร์จรัส (2559) ที่พบว่า ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านร่างกายและจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ

ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม

นอกจากนี้สำหรับปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ เช่น การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม หรือการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภูมิปัญญา เกิดศรี (2553) พบว่า ภาวะผู้นำ ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ระหว่างเกษตรกร การประสานงาน และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เป็นตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน: ศึกษากรณี ตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ กานดา เตชะชั้นหมาก (2556) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแต่อย่างใด

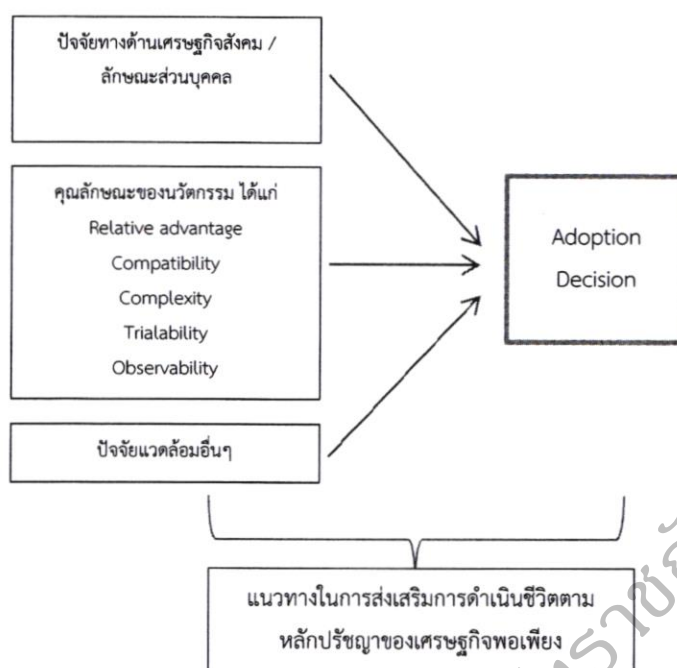
จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า งานศึกษาส่วนใหญ่เป็นการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ระหว่างกลุ่มประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ รายได้ ซึ่งยังมีช่องว่างทางการวิจัยอยู่หลายประการ เช่น 1) งานศึกษาที่ผ่านมายังขาดทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด 2) งานวิจัยที่ผ่านมาไม่ได้ให้ความสำคัญกับระยะของการประยุกต์ใช้ และ 3) งานศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพียงการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ระหว่างกลุ่มบุคคล แต่ยังไม่ได้ทำการศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ เช่น คุณลักษณะทางด้านเศรษฐกิจสังคม คุณลักษณะของเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อการใช้หรือไม่ประยุกต์ใช้อย่างไร ซึ่งจะทำให้การกำหนดแนวทางในการส่งเสริมเป็นไปด้วยความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดแนวทางการศึกษาไว้ดังนี้ หากพิจารณาว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนวัตกรรม การยอมรับหรือประยุกต์ใช้หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็เป็นเสมือนการยอมรับหรือประยุกต์ใช้นวัตกรรม ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมส่วนใหญ่ที่ใช้กันแพร่หลาย เช่น Rogers' Diffusion of Innovation Theory, Moore and Benbasat's Perceived Characteristics of Innovation, Davis' Technology Acceptance Model เป็นต้น (Hameed et al, 2012) โดยในการศึกษานี้ได้อยู่บนพื้นฐานทฤษฎี Diffusion of Innovation Theory (DOI) ของ Rogers (1983) แม้ว่าส่วนใหญ่ DOI จะถูกใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้นวัตกรรมในระดับองค์กรมากกว่า แต่โดยแท้จริงแล้ว DOI ถูกสร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการประยุกต์ใช้นวัตกรรมในระดับบุคคล แต่ปัจจุบันมักนำมาใช้วิเคราะห์ในระดับองค์กร (Hameed et al, 2012) ซึ่งภายใต้แนวคิดของ Rogers (1983) นอกจากจะให้ความสำคัญกับระยะของการประยุกต์ใช้แล้วยังได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ ได้แก่ สภาพที่มีอยู่เดิม เช่น บรรทัดฐานของสังคม เป็นต้น คุณลักษณะของหน่วยตัดสินใจ เช่น คุณลักษณะด้านเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการสื่อสาร เป็นต้น คุณลักษณะของนวัตกรรมและช่องทางการสื่อสาร

จากการทบทวนวรรณกรรม พอที่จะสรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น คุณลักษณะของผู้ตัดสินใจ คุณลักษณะของนวัตกรรม เป็นต้น อย่างไรก็ตามงานศึกษาในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเพียงการศึกษาเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ตามคุณลักษณะต่างๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจ และปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ดังนั้นในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจึงได้พยายามเติมเต็มช่องว่างทางการวิจัย โดยกำหนดกรอบแนวคิดทางการศึกษาให้อยู่ภายใต้แนวคิด DOI และศึกษาถึงระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ ระดับการประยุกต์ใช้ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้ โดยมุ่งเน้นปัจจัยที่อยู่ภายใต้แนวคิดดังกล่าว

กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา โดยได้พยายามตอบคำถามวิจัย 3 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1) ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใด 2) มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้ และ 3) มีแนวทางอย่างไรบ้างในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการนี้ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้ ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎี DOI ของ Rogers (1983) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งครอบคลุมกระบวนการประยุกต์ใช้ใน 3 ระยะ ได้แก่ ชั้นความรู้ (Knowledge) 2) ชั้นโน้มน้าวใจ (Persuasion) และ 3) ชั้นการตัดสินใจ (decision) ตามแนวคิดของ Rogers (1983) โดยได้มุ่งเน้นปัจจัยต่างๆ ตามแนวคิด DOI ได้แก่ สภาพเดิมที่เป็นอยู่ (เช่น ค่านิยมทางสังคม) คุณลักษณะของหน่วยตัดสินใจ ช่องทางการสื่อสาร และคุณลักษณะของนวัตกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ Rogers (2003) ได้สรุปไว้ว่า การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับคุณลักษณะของนวัตกรรมจะเป็นตัวพยากรณ์อัตราการประยุกต์ใช้นวัตกรรม ซึ่งงานศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่ได้ละเลยปัจจัยนี้ โดยสำหรับคุณลักษณะของนวัตกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตตามแนวคิดของ Rogers (2003) ซึ่งประกอบด้วย ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) ความเข้ากันได้ (compatibility) ความยากในการนำไปใช้ (complexity) ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability) ดังภาพ 2

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

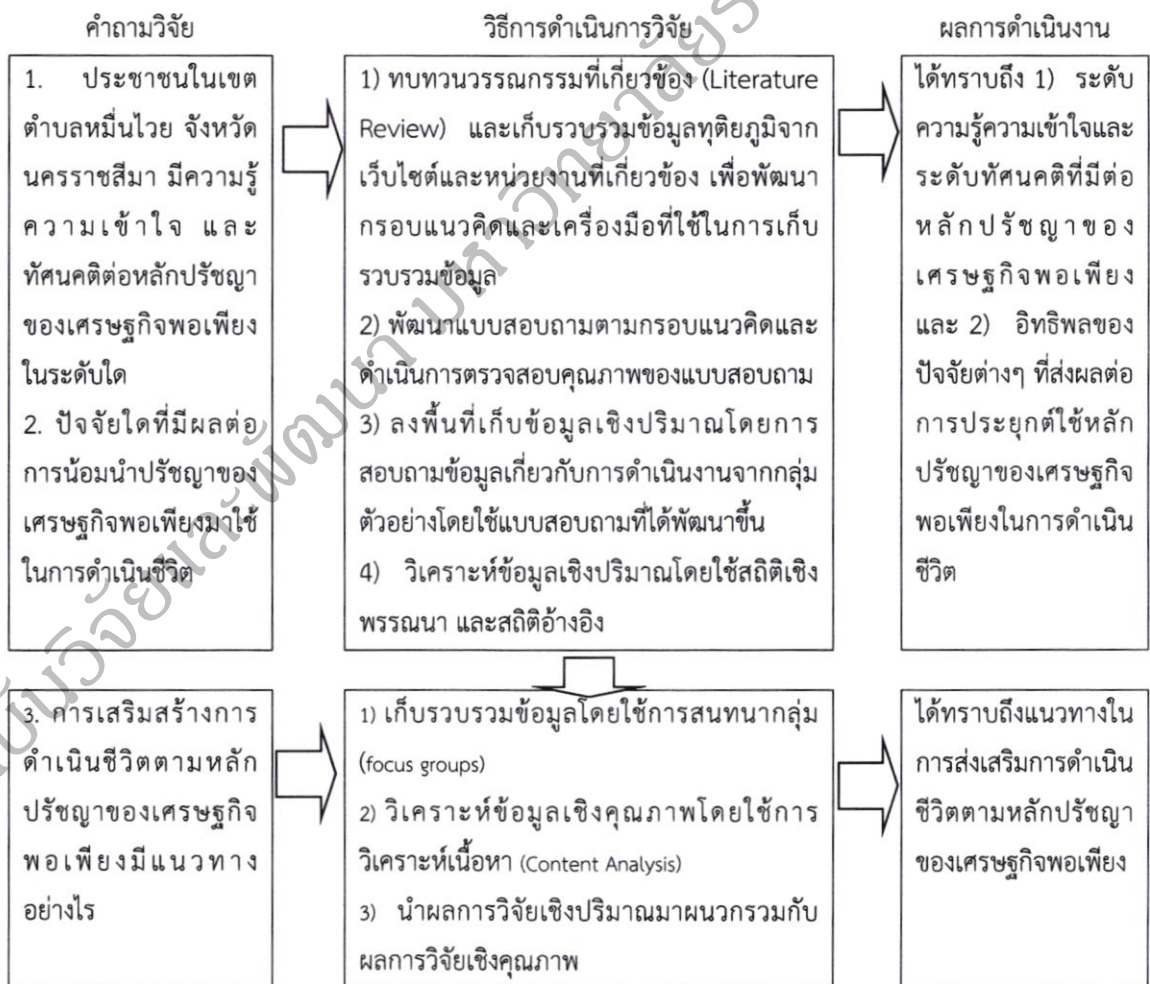
ในการกำหนดกรอบวิจัยดังภาพ 2 นั้น ปัจจัยต่างๆ ที่นำมาทดสอบอิทธิพลที่มีต่อการประยุกต์ใช้อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี DOI และผลงานวิจัยเชิงประจักษ์ต่างๆ ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้นวัตกรรม ซึ่งประกอบด้วย 1) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม / ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน 2) คุณลักษณะของนวัตกรรม ได้แก่ ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) ความเข้ากันได้ (compatibility) ความยากในการนำไปใช้ (complexity) ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability) และ 3) ปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเมื่อผู้วิจัยทราบถึงผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ดังกล่าวแล้ว ก็จะนำมาผนวกรวมกับข้อมูลเชิงคุณภาพ และทำให้ได้แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในที่สุด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method research) กล่าวคือ ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ในการวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative) เพื่อหนุนเสริมคำตอบที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ และพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีรายละเอียดในประเด็นต่างๆ ดังนี้

วิธีการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีวิธีการดำเนินการวิจัยและผลการดำเนินงานในแต่ละคำถามวิจัยดังนี้

ภาพ 3 วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งข้อมูลจากทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 23 กันยายน 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 10,637 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหมื่นไวย, 2562)

2) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ทั้งที่มีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และประชาชนที่ยังไม่ได้นำมาปรับใช้ ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power โดยกำหนดค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.15 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.01 อำนาจการทดสอบเท่ากับ 0.95 และจำนวนตัวแปรอิสระเท่ากับ 10 ตัวแปร จะได้จำนวนทั้งสิ้น 221 ตัวอย่าง แต่เพื่อกันข้อมูลผิดพลาด และกลุ่มตัวอย่างถอนตัวออกจากกรวิจัย จึงเก็บข้อมูลเกินจากจำนวนดังกล่าว ประมาณ 30% จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 300 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) แบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 9 กลุ่ม จาก 9 หมู่บ้าน ตามสัดส่วนของประชากรที่กระจายอยู่ในแต่ละหมู่บ้าน และในแต่ละหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างประชาชนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนดังนี้

$$n = \frac{N_1}{N} \times \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวม}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้น

N_1 = จำนวนประชากรแต่ละชั้น

N = จำนวนสมาชิกของประชากรทั้งหมด

แทนค่าตามสูตรและได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านดังตาราง 1

สำหรับกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มประชาชนและภาคีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 30 คน

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านประโดก	50
2	บ้านหมื่นไวย	33
3	บ้านโนนตาสุก	28
4	บ้านโพนสูง	24
5	บ้านคลองบริบูรณ์	19
6	บ้านโคกไผ่	39
7	บ้านหนองนาคุ้ม	24
8	บ้านโคกผงดาด	38
9	บ้านโคกไผ่สอง	45
รวม		300

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อใช้ตอบคำถามวิจัยข้อที่ 1 และ 2 โดยคำถามประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เช่น เพศ อายุ รายได้ รายจ่าย ภาระหนี้สิน จำนวนเงินออม การได้รับข่าวสาร การเข้าร่วมโครงการหรือการฝึกอบรมทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น) โดยข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยข้อคำถามเป็นการให้ประเมินว่าถูกหรือผิด/ใช่หรือไม่ใช่

ตอนที่ 3 เป็นการประเมินทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ (perceived characteristics of the innovation) ซึ่งประกอบด้วย ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) ความเข้ากันได้ (compatibility) ความยากในการนำไปใช้ (complexity) ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability) ทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความตั้งใจที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเป็นแบบสอบถามแบบให้ประเมินตนเอง (self-assessment) และใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (likert scale) 7 ระดับ การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้มาตรวัด 7 ระดับ เนื่องจากข้อคำถามที่มีมาตรวัดหลายระดับมีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อมั่นมากกว่า (Alwin & Krosnick, 1991) ซึ่งในปัจจุบันมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ใช้มาตรวัด 7 ระดับ เช่น Wu et al. (2012) Daryanto et al.

(2013) และ Lopez-Fernandez et al. (2016) เป็นต้น โดยข้อคำถามที่ใช้ ผู้วิจัยได้พัฒนาจากงานศึกษาต่างๆ เช่น Seyal and Rahman (2003) Henderson et al. (2012) Wu et al. (2012) Lambrecht et al. (2014) Hsu and Lin (2016) Lopez-Fernandez et al. (2016) Kelebe et al. (2017) เป็นต้น โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องให้น้ำหนักตามระดับความคิดเห็นต่อข้อคำถามแต่ละข้อตามเกณฑ์ดังนี้

ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 7 คะแนน
ระดับความเห็นด้วยมาก	ให้ 6 คะแนน
ระดับความเห็นด้วยค่อนข้างมาก	ให้ 5 คะแนน
ระดับความเห็นด้วยปานกลาง	ให้ 4 คะแนน
ระดับความเห็นด้วยค่อนข้างน้อย	ให้ 3 คะแนน
ระดับความเห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ได้แก่ ความหมายของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ เมื่อผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินการติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

2) สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดสนทนากลุ่มย่อยกับตัวแทนในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ทำการตรวจสอบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจประยุกต์ใช้นวัตกรรม ซึ่งตัวแปรอิสระประกอบด้วย 1) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม / ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับ

การศึกษา รายได้ของครัวเรือน 2) คุณลักษณะของนวัตกรรม ได้แก่ ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (relative advantage) ความเข้ากันได้ (compatibility) ความยากในการนำไปใช้ (complexity) ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ (trialability) และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ (observability) และ 3) ปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตัวแปรตาม ได้แก่ ทศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งแต่ละตัวแปรมีรายละเอียดของการวัดดังตาราง 2

ตาราง 2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ลำดับ	ชื่อตัวแปร	ประเภทของตัวแปร	คำอธิบาย	กลุ่มของตัวแปร
1	Gender	จัดกลุ่ม	เพศของกลุ่มตัวอย่าง	ประชากรศาสตร์
2	Age	อัตราส่วน	อายุของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนปี)	ประชากรศาสตร์
3	Edu	อัตราส่วน	ระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนปีที่ทำการศึกษา)	เศรษฐกิจสังคม
4	Income	อัตราส่วน	รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน (บาทต่อเดือน)	เศรษฐกิจสังคม
5	Info	จัดกลุ่ม	การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (เคย = 1, ไม่เคย = 0)	ปัจจัยแวดล้อม
6	Attend	จัดกลุ่ม	การเข้าร่วมโครงการ (เคย = 1, ไม่เคย = 0)	ปัจจัยแวดล้อม
7	Train	จัดกลุ่ม	การเข้าร่วมอบรม (เคย = 1, ไม่เคย = 0)	ปัจจัยแวดล้อม
8	Score	อันตรภาค	คะแนนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ปัจจัยแวดล้อม
9	Advant	อันตรภาค	ระดับของการรับรู้ประโยชน์ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด	คุณลักษณะของนวัตกรรม
10	Compat	อันตรภาค	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากันได้กับการดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงใด	คุณลักษณะของนวัตกรรม
11	Complex	อันตรภาค	การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้มีความยากง่ายเพียงใด	คุณลักษณะของนวัตกรรม
12	Trial	อันตรภาค	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปทดลองใช้ได้มากน้อยเพียงใด	คุณลักษณะของนวัตกรรม
13	Observe	อันตรภาค	การสังเกตเห็นบุคคลอื่นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นไปอย่างง่ายตายเพียงใด	คุณลักษณะของนวัตกรรม
14	Persuasion	อันตรภาค	กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด	ตัวแปรตาม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยใช้ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามสูตรดังนี้ (สมโภชน์ อเนกสุข, 2552, หน้า 5)

ความกว้างของอันตรภาคชั้น = (ค่าสูงสุด-ค่าต่ำสุด)/จำนวนชั้นที่ต้องการ

จะได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นมีค่าเท่ากับ $(7-1)/7 = 0.86$ ทำให้ได้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	6.17 – 7.00	แปลว่า มีความเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	5.31 – 6.16	แปลว่า มีความเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.45 – 5.30	แปลว่า มีความเห็นด้วยค่อนข้างมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.59 – 4.44	แปลว่า มีความเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	2.73 – 3.58	แปลว่า มีความเห็นด้วยค่อนข้างน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.87 – 2.72	แปลว่า มีความเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.86	แปลว่า มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

นอกจากนี้ สำหรับการวัดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

- ตอบถูกตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป (ตอบถูก 12 ข้อขึ้นไปจาก 15 ข้อ) มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก

- ตอบถูกร้อยละ 60 - 79 (ตอบถูก 9-11 ข้อ จาก 15 ข้อ) มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง

- ตอบถูกน้อยกว่าร้อยละ 60 (ตอบถูก 9 ข้อ จาก 15 ข้อ) มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับน้อย

2) สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก (Logistic regression model) ใช้วิธีการประมาณค่าแบบความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood: ML)

โดยพิจารณาความเหมาะสมของสมการโลจิสติกจากค่า $-2LL$ ($-2 \log \text{likelihood}$) และ Hosmer and Lemeshow Test ใช้ค่า Pseudo R^2 (Cox & Snell R^2 และ Nagelkerke R^2) ในการทดสอบระดับความสัมพันธ์ โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเป็นดังนี้ ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตัวแปรต้น ได้แก่ 1) คุณลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม / ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน 2) คุณลักษณะของนวัตกรรม ได้แก่ ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้ ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ และ 3) ปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่ ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาได้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

2.1) แบบจำลองที่ 1 ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยแวดล้อม ดังนั้นจึงกำหนดให้ตัวแปรอิสระประกอบด้วยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม (เพศ ระดับการศึกษา) และปัจจัยแวดล้อม (คะแนนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเคยเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง) มีแบบจำลองดังนี้

$$\Pr(Y_i = 1) = \phi(\text{Gender, Education, Score, Information, Attend, Train}) \dots \dots \dots (3.1)$$

2.2) แบบจำลองที่ 2 ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านคุณลักษณะทางด้านเทคโนโลยี ดังนั้นจึงกำหนดให้ตัวแปรอิสระประกอบด้วยปัจจัยด้านคุณลักษณะทางด้านเทคโนโลยี (ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้ ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้)

$$\Pr(Y_i = 1) = \phi(\text{Advant, Compat, Complex, Trial, Observe}) \dots \dots \dots (3.2)$$

2.3) แบบจำลองที่ 3 ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยด้านคุณลักษณะทางด้านเทคโนโลยี จึงกำหนดให้ตัวแปรอิสระประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา คะแนนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเคยเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้ ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้

$$\Pr(Y_i = 1) = \phi(\text{Gender, Education, Score, Infomation, Attend, Train, Advant, Compat, Complex, Trial, Observe}) \dots \dots \dots (3.3)$$

เมื่อ $\Pr(Y_i)$ คือ ความน่าจะเป็นที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคคลคนที่ i โดยที่ $\Pr(Y_i) = 1$ ถ้าบุคคล i มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ $\Pr(Y_i) = 0$ อื่นๆ

สำหรับแบบจำลองที่ 3 ที่เป็นการนำตัวแปรทุกตัวมาพิจารณาร่วมกัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี enter method โดยนำตัวแปรอิสระทุกตัวเข้าวิเคราะห์พร้อมกันในขั้นตอนเดียว และผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาความเหมาะสมของตัวแปรที่อยู่ในสมการโดยดูจากกรอบแนวคิดทางทฤษฎี คำนัยสำคัญทางสถิติ และตรวจสอบความเหมาะสมของสมการโดยพิจารณาจากค่าความเป็นไปได้ (likelihood value) และ Hosmer and Lemeshow test

3) ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ความหมายของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการตีความจากบทสัมภาษณ์มาสร้างเป็นข้อสรุป

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ และระดับทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยครบตามวัตถุประสงค์ และนำเสนอประเด็นต่างๆ ตามลำดับดังนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตตำบลหมื่นไวย
- 2) ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา
- 3) ระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา
- 4) ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา
- 5) แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละประเด็นเป็นดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตตำบลหมื่นไวย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.1 อายุอยู่ระหว่าง 19 – 80 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 48.9 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมาได้แก่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับ ปวช. / ปวส. คิดเป็นร้อยละ 15.5 และ 14.8 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นพ่อบ้านแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาได้แก่ ประกอบอาชีพรับจ้าง และทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 18.6 และ 16.8 ตามลำดับ สำหรับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 86.3 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากสื่อต่างๆ เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. และ หน่วยงานราชการ

เช่น สำนักงานเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.4 และ 13.8 ตามลำดับ ในขณะที่การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 53.3 ยังไม่เคยเข้าร่วมโครงการ ส่วนที่เหลือร้อยละ 46.7 เคยเข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 1 ครั้ง นอกจากนี้สำหรับการเข้าร่วมฝึกอบรมทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 67.7 ส่วนที่เหลือร้อยละ 32.3 เคยเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม โดยเข้าร่วม 1-2 ครั้ง มากที่สุด ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	87	29.9
หญิง	204	70.1
อายุเฉลี่ย	48.9	
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	102	35.1
ประถมศึกษาปีที่ 6	25	8.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	42	14.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	45	15.5
ปวช. / ปวส.	43	14.8
ปริญญาตรี	34	11.7
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
อาชีพ		
ทำการเกษตร	49	16.8
รับราชการ / พนักงานของรัฐ	14	4.8
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	35	12.0
รับจ้าง	54	18.6
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (เช่น พ่อบ้าน แม่บ้าน)	130	47.8
การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
ไม่เคยได้รับ	40	13.7
ได้รับ	251	86.3

หมายเหตุ : จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 300 ตัวอย่าง แต่เนื่องจากมีข้อมูลบางชุดมีความไม่สมบูรณ์ จึงได้ดำเนินการตัดข้อมูลบางชุดออก และเหลือข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 291 ชุด

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
เอกสารเผยแพร่	19	3.7
สื่อต่างๆ เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์	210	40.7
สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก	43	8.3
เพื่อน /ญาติ	22	4.3
หน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานเกษตร	71	13.8
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต.	136	26.4
อินเทอร์เน็ต	12	2.3
อื่นๆ	3	0.6
การเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
ไม่เคย	155	53.3
เคย	136	46.7
การเข้าร่วมฝึกอบรมทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง		
ไม่เคย	197	67.7
เคย	94	32.3
จำนวนครั้งในเข้าร่วมอบรม		
1-2 ครั้ง	68	72.3
3-4 ครั้ง	18	19.1
5 ครั้งขึ้นไป	8	8.5

ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จำนวน 291 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในประเด็นต่างๆ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11.6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยผู้ที่มีคะแนนต่ำสุดและสูงสุดอยู่ระหว่าง 8 - 15 คะแนน โดยเมื่อพิจารณาจากการตอบถูกหรือผิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบถูกโดยเฉลี่ยร้อยละ 78.1 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งมีบางประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างยังมีความเข้าใจผิดอยู่มาก หรือมีความรู้อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ความเข้าใจผิดที่ว่า เศรษฐกิจพอเพียงไม่ควรซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย โดยมีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 15.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ความเข้าใจผิดที่ว่า ความพอเพียงคือการไม่เป็นหนี้สิน การเก็บออมต้องเก็บออมเท่ากับจำนวนรายได้ที่มี เศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้คนพึ่งพาตนเองทั้งหมดและปิดประเทศไม่ค้าขายกับประเทศใดเพื่อหลีกเลี่ยง

ความเสี่ยง และเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น โดยมีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 32.6 46.4 51.2 และ 54.0 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย

ประเด็นเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ผู้ตอบถูก		ระดับความรู้
	จำนวน	ร้อยละ	
1. การดำเนินชีวิตทางสายกลางถือว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	291	100.0	มาก
2. ความพอเพียงคือการไม่เป็นหนี้สิน	95	32.6	น้อย
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวไว้ว่า “มีรายได้เท่าใดต้องเก็บออมให้หมด”	135	46.4	น้อย
4. เศรษฐกิจพอเพียงไม่ควรซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย	45	15.5	น้อย
5. จะทำสิ่งใดต้องมีสติและใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาคือ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	283	97.3	มาก
6. เศรษฐกิจพอเพียงต้องคำนึงผลกระทบของการกระทำ และความเสี่ยง	267	91.8	มาก
7. การใช้หลักเหตุผลก่อนการตัดสินใจทำสิ่งใดคือการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	283	97.3	มาก
8. เศรษฐกิจพอเพียงเน้นการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยอาศัยความรอบคอบ ชยัน อดทน และความรู้	280	96.2	มาก
9. เศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้คนพึ่งพาตนเองทั้งหมดและปิดประเทศไม่ค้าขายกับประเทศใดเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	149	51.2	น้อย
10. เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น แต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อการค้า	157	54.0	น้อย
11. การวางแผนชีวิตถือเป็นภูมิคุ้มกันในตัวตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	276	94.8	มาก
12. เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้บุคคลแสวงหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง และการประกอบอาชีพ	281	96.6	มาก
13. เศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้บุคคลมีการดำเนินชีวิตโดยตระหนักถึงความอดทน ความเพียร และสติปัญญา	290	99.7	มาก
14. เศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้บุคคลตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้	290	99.7	มาก
15. การประกอบอาชีพการทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแนวทางหนึ่งของเศรษฐกิจพอเพียง	289	99.3	มาก
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	291	78.1	มาก

ระดับทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้ ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประโยชน์เชิงเปรียบเทียบอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.63) รองลงมาได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถเข้ากันได้กับการดำเนินชีวิต และสามารถสังเกตเห็นได้ โดยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.41 และ 5.35 ตามลำดับ) สำหรับคุณลักษณะสามารถนำไปทดลองใช้ได้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับค่อนข้างมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.29) นอกจากนี้สำหรับคุณลักษณะความยากในการนำไปใช้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55) นั่นก็แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่สิ่งที่ยาก และไม่ต้องใช้ความพยายามมากในการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (Relative Advantage)	5.63	0.98	มาก
1. การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยลดความยากจนได้	5.56	1.12	มาก
2. การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยลดรายจ่ายได้	5.69	1.03	มาก
3. ท่านเชื่อว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์	5.65	1.09	มาก
4. การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้การทำงานของเรามีประสิทธิภาพ	5.62	1.06	มาก
5. การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยเสริมสร้างการดำเนินชีวิตของท่านให้มีความสุข	5.63	1.04	มาก
ความเข้ากันได้ (Compatibility)	5.41	0.85	มาก
6. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากันได้กับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของท่าน	5.35	0.99	มาก
7. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากันได้กับชีวิตการทำงานของ ท่าน	5.42	0.93	มาก
8. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถตอบสนองการใช้ชีวิตในด้านต่างๆ	5.46	1.13	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ความยากในการนำไปใช้ (Complexity)	2.55	1.09	น้อย
9. ท่านเชื่อว่า การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ยาก	2.57	1.12	น้อย
10. ท่านเชื่อว่า ต้องการความพยายามมากในการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.52	1.15	น้อย
สามารถทดลองใช้ได้ (Trialability)	5.29	0.96	ค่อนข้างมาก
11. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาทดลองใช้ได้ก่อนนำไปใช้จริง	5.45	1.08	มาก
12. ท่านมีโอกาสมากที่จะทดลองใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.15	1.04	ค่อนข้างมาก
13. ท่านเชื่อว่า การทดลองใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ยาก ก่อนนำไปใช้จริง	5.27	1.05	ค่อนข้างมาก
สามารถสังเกตเห็นได้ (Observability)	5.35	0.94	มาก
14. ท่านสามารถอธิบายผลของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้อื่นได้	5.30	1.05	ค่อนข้างมาก
15. ท่านสังเกตเห็นคนอื่นในชุมชนของท่านนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	5.34	1.02	มาก
16. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย	5.39	1.08	มาก
17. มีคนในชุมชนของท่านนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริง	5.37	1.09	มาก

สำหรับการประเมินทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อและความพึงพอใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.56) โดยเมื่อพิจารณาเป็นประเด็นย่อยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในเชิงบวกต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.55) รองลงมาได้แก่ ความเชื่อที่ว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต และ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ดีต่อการดำเนินชีวิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.51 และ 5.45 ตามลำดับ) ดังในตาราง 6

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงความตั้งใจที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.34) โดยเมื่อพิจารณาเป็นประเด็นย่อยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพยายามที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จนเป็นผลสำเร็จมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.48) รองลงมาได้แก่ มีความตั้งใจอย่างมากที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริง และมีแนวโน้มที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.34 และ 5.22 ตามลำดับ) ดังในตาราง 6

ตาราง 6 ระดับทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและความตั้งใจที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
ทัศนคติต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.56	1.63	มาก
1. ท่านรู้สึกพอใจกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.43	1.08	มาก
2. ท่านเชื่อว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ดีต่อการดำเนินชีวิต	5.45	1.07	มาก
3. ท่านเชื่อว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต	5.51	1.06	มาก
4. ท่านมีทัศนคติเชิงบวกต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.55	1.08	มาก
ความตั้งใจที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.34	0.93	มาก
1. ท่านมีแนวโน้มที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต	5.22	1.03	ค่อนข้างมาก
2. ท่านมีความตั้งใจอย่างมากที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริง	5.34	1.01	มาก
3. ท่านพยายามที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จนเป็นผลสำเร็จ	5.48	0.99	มาก

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา

ในการศึกษานี้พัฒนาแบบจำลองไว้ 3 ทางเลือก ได้แก่ รูปแบบที่ 1 พิจารณาเฉพาะปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยแวดล้อม รูปแบบที่ 2 พิจารณาเฉพาะปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม และรูปแบบที่ 3 นำตัวแปรทุกตัวมาพิจารณา ซึ่งสามารถเขียนแบบจำลองได้ดังแสดงไว้ในบทที่ 3 ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยแวดล้อม ที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบจำลองที่ 1 ได้พิจารณาถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระประกอบด้วยเพศ ระดับการศึกษา คะแนนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเคยเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองพบว่า มีค่า -2Log likelihood เท่ากับ

-293.295 สถิติทดสอบ Hosmer and Lemeshow Test ให้ค่า Chi-square = 12.726 (P-value = 0.122) แสดงให้เห็นว่า สมการถดถอยโลจิสติกของแบบจำลองนี้มีความเหมาะสม ที่ระดับนัยสำคัญ ความเชื่อมั่น 95% นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่า Pseudo R^2 พบว่า Cox & Snell $R^2 = 0.140$, Nagelkerke $R^2 = 0.205$ กล่าวคือ ตัวแปรอธิบายที่กำหนดสามารถอธิบายการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เพียงร้อยละ 14.0 และ 20.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 7 ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติกของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแบบจำลองที่ 1

Explanatory variables	Coefficient	Standard error	P-value	Odds ratio	Coefficient from odds ratio
Constant	6.211	1.283	.000***	498.047	497.047
Gender	-0.582	0.342	.089*	0.559	-0.441*
Education	0.093	0.033	.005***	1.097	0.097***
Score	-0.361	0.095	.000***	0.697	-0.303***
Information	-1.134	0.585	.053*	0.322	-0.678*
Attend	-0.840	0.388	.031**	0.432	-0.568**
Train	0.743	0.393	.059*	2.103	1.103*

-2Log likelihood = -293.295; LR chi2 = 44.22; Prob>chi2 = 0.000;

Hosmer and Lemeshow Test: Chi-square = 12.726, Sig = 0.122

Cox & Snell $R^2 = 0.140$; Nagelkerke $R^2 = 0.205$; a total correct prediction = 73.7%

หมายเหตุ * มีระดับนัยสำคัญที่ 0.10 ** มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ***มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ระดับการศึกษา และคะแนนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่ความใส่ใจในการการเข้าร่วมโครงการมีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเพศ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเข้าร่วมอบรม มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพล พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษาและ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกนั้นไม่มีอิทธิพลทางลบ โดยเมื่อพิจารณาค่า coefficient from odd ratio พบว่า บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 9.7 และบุคคลที่เคยผ่านการอบรมจะมีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้มากกว่าบุคคลที่ไม่

เคยผ่านการอบรมร้อยละ 110.3 สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบ พบว่า บุคคลที่เป็นเพศชายจะมีโอกาสนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้น้อยกว่าเพศหญิงร้อยละ 44.1 การมีคะแนนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะส่งผลให้โอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ลดลงร้อยละ 30.3 เช่นเดียวกับ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หากบุคคลได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะมีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ลดลงร้อยละ 67.8 และบุคคลที่เคยเข้าร่วมโครงการต่างๆ จะมีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ลดลงร้อยละ 56.8 ซึ่งตัวแปรดังกล่าวข้างต้นมีอิทธิพลด้านลบต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้อภิปรายไว้ในบทที่ 5

2) ปัจจัยคุณลักษณะทางด้านเทคโนโลยีที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบจำลองที่ 2 ได้พิจารณาถึงปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรมที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระประกอบด้วยประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความยากในการนำไปใช้ ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ ผลการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองพบว่า มีค่า $-2\log$ likelihood เท่ากับ 185.248 สถิติทดสอบ Hosmer and Lemeshow Test ให้ค่า Chi-square = 13.158 (P-value = 0.107) แสดงให้เห็นว่า สมการถดถอยโลจิสติกของแบบจำลองนี้มีความเหมาะสม ที่ระดับนัยสำคัญความเชื่อมั่น 95% นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่า Pseudo R^2 พบว่า Cox & Snell $R^2 = 0.405$, Nagelkerke $R^2 = 0.593$ กล่าวคือ ตัวแปรอธิบายที่กำหนดสามารถอธิบายการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 40.5 และ 59.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 8

จากตาราง 8 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ความสามารถในการสังเกตเห็นได้ ในขณะที่ความเข้ากันได้ และระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 และเมื่อพิจารณาค่า coefficient from odd ratio พบว่า บุคคลที่สามารถสังเกตเห็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี จะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 167 ในขณะที่บุคคลที่สามารถรับรู้ถึงความเข้ากันได้ในการดำเนินชีวิต และความสามารถในการนำไปทดลองใช้ จะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 109 และ 98.5 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาพบว่า มีบางปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การรับรู้ถึงประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ และความยากในการนำไปใช้

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติกของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแบบจำลองที่ 2

ตัวแปรอิสระ	Coefficient	SE	P-value	Odds ratio	Coefficient from odds ratio
Constant	-13.607	2.994	0.000***	0.000	-1.000***
Relative	0.386	0.320	0.227	1.471	0.471
Compatable	0.737	0.442	0.096*	2.090	1.090*
Complexity	0.124	0.475	0.793	1.133	0.133
Trial	0.686	0.396	0.084*	1.985	0.985*
Observable	0.982	0.326	0.003***	2.670	1.670***

-2 Log likelihood = 185.248
 Hosmer and Lemeshow Test: Chi-square = 13.158, Sig = 0.107
 Cox & Snell R² = 0.405, Nagelkerke R² = 0.593

หมายเหตุ * มีระดับนัยสำคัญที่ 0.10 ** มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ***มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

3) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรมที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบจำลองที่ 3 กำหนดให้ตัวแปรอิสระประกอบด้วยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม ผลการศึกษาเป็นดังนี้

แบบจำลองที่ 3 ได้พิจารณาถึงปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระประกอบด้วย ระดับการศึกษา คะแนนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเข้ากันได้ ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ อย่างไรก็ตาม สำหรับแบบจำลองที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี enter method โดยนำตัวแปรอิสระทุกตัวเข้าวิเคราะห์พร้อมกันในขั้นตอนเดียว และทำการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปรที่ควรอยู่ในสมการโดยดูจากค่านัยสำคัญทางสถิติ และตรวจสอบความเหมาะสมของสมการโดยพิจารณา

จากค่าความเป็นไปได้ (likelihood value) และ Hosmer and Lemeshow test พบว่า แบบจำลอง ในเบื้องต้น (ที่มีตัวแปรอิสระครบทุกตัว) ยังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากการทดสอบค่า χ^2 ของ Hosmer and Lemeshow test มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีตัวแปรอิสระบางตัวที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพิจารณาทบทวนตัวแปรอิสระที่ควรอยู่ในแบบจำลอง โดยพิจารณาทั้งจาก กรอบทฤษฎี ความมีนัยสำคัญทางสถิติ และความเหมาะสมของโมเดล ทำให้เหลือตัวแปรอิสระที่จะใช้ในการวิเคราะห์ดังแบบจำลองต่อไปนี้

$$\Pr(Y_i = 1) = \phi(\text{Education, Score, Information, Compatible, Trial, Observable}) \dots (4.1)$$

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบจำลองพบว่า มีค่า -2Log likelihood เท่ากับ -179.349 สถิติทดสอบ Hosmer and Lemeshow Test ให้ค่า Chi-square = 12.185 (P-value = 0.143) แสดงให้เห็นว่า สมการถดถอยโลจิสติกของแบบจำลองนี้มีความเหมาะสม ที่ระดับนัยสำคัญ ความเชื่อมั่น 95% นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่า Pseudo R^2 พบว่า Cox & Snell $R^2 = 0.417$, Nagelkerke $R^2 = 0.610$ กล่าวคือ ตัวแปรอธิบายที่กำหนดสามารถอธิบายการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 41.7 และ 61.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติกของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแบบจำลองที่ 3

ตัวแปรอิสระ	Coefficient	SE	P-value	Odds ratio	Coefficient from odds ratio
Constant	-10.295	2.429	0.000***	0.000	-1.000***
Education	0.084	0.043	0.051*	1.087	0.087*
Score	-0.142	0.122	0.245	0.868	-0.132
Information	-1.071	0.728	0.141	0.342	-0.658
Compatible	0.894	0.398	0.025**	2.444	1.444**
Trial	0.542	0.400	0.175	1.720	0.720
Observable	1.200	0.323	0.000***	3.321	2.321***

-2 Log likelihood = 179.349

Hosmer and Lemeshow Test: Chi-square = 12.185, Sig = 0.143

Cox & Snell $R^2 = 0.417$, Nagelkerke $R^2 = 0.610$

หมายเหตุ * มีระดับนัยสำคัญที่ 0.10 ** มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ***มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 9 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ความสามารถในการสังเกตเห็นได้ ในขณะที่ความเข้ากันได้และระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่า coefficient from odd ratio พบว่า บุคคลที่สามารถสังเกตเห็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี จะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 232.1 ในขณะที่บุคคลที่สามารถรับรู้ถึงความเข้ากันได้ในการดำเนินชีวิต จะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 144.4 และ บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 8.7 อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาพบว่า มีบางปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ คะแนนความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ นอกจากนี้ยังพบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจ และการได้รับข่าวสารในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลด้านลบต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้อภิปรายประเด็นดังกล่าวไว้ในบทที่ 5

แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อค้นหาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดการสนทนากลุ่มกับกลุ่มประชาชนและภาคีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย จำนวน 24 คน (จากเดิมที่กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ 30 คน ในบทที่ 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความหมายของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชน 2) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายละเอียดในแต่ละประเด็นเป็นดังนี้

1) ความหมายของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความเข้าใจในของชาวบ้านไว้ดังนี้

- 1) อยู่ได้ไม่เบื่อตร้อน
- 2) ไมโลภมาก
- 3) รู้รายรับ รู้รายจ่าย
- 4) ใช้จ่ายตามกำลัง ตามอัตภาพ
- 5) ลดต้นทุน ลดรายจ่าย เพิ่มรายรับ
- 6) อยู่ได้พอประมาณ

2) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงค่อนข้างเป็นไปได้ยาก เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ค่าครองชีพ และค่าใช้จ่ายในปัจจุบันค่อนข้างสูง มีภาระต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูบุตรหลานทั้งค่ากินอยู่ และค่าเล่าเรียน
- 2) มีภาระหนี้สิน มีหนี้บัตรเครดิต หนี้ผ่อนชำระสินค้า
- 3) มีความอยากใช้ชีวิตตามแบบอย่างผู้อื่นที่เห็นในโลกออนไลน์
- 4) บุคคลมีพื้นฐาน มีศักยภาพ มีความพร้อมทางร่างกาย เช่น สุขภาพ ที่แตกต่างกัน ตลอดจนการให้ความสำคัญต่างกัน
- 5) บุคคลมีระดับความเข้าใจที่แตกต่างกัน

3) การแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า การแก้ไขปัญหาเพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางแก้ไขในระดับบุคคลและระดับชุมชน ดังนี้

3.1) การแก้ไขในระดับบุคคล

- 1) ควรมีต้นแบบที่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างให้เห็น เมื่อเห็นบุคคลอื่นปฏิบัติ แล้วประสบผลสำเร็จดี ก็จะทำตาม
- 2) เข้ารับการอบรม เพื่อให้บุคคลเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ที่ตรงประเด็น (ที่เกี่ยวข้องกับการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การทำบัญชี) และมีการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง
- 3) ต้องเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตแบบอย่างง่าย กินง่าย
- 4) ต้องมีการบริหารจัดการหนี้ที่ดี

3.2) การแก้ไขในระดับชุมชน

- 1) ในระดับชุมชน ผู้นำต้องมีความเข้มแข็งในการที่จะนำพาคนในชุมชนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
- 2) ชุมชนต้องสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับชาวบ้าน ทำอย่างไรจึงจะอยู่ได้อย่างมีความสุข
- 3) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในด้านความรู้ เช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อผลิตภัณฑ์ของชุมชน

4) แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบลอจิสติกส์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทั้งในส่วนของปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไขต่างๆ นำไปสู่การกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายละเอียดมีดังนี้

4.1) จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบลอจิสติกส์ได้แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมอบรม เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่พบว่า การอบรมเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น กลยุทธ์ที่สำคัญควรเป็นดังนี้

- ชุมชนควรจัดกิจกรรมการอบรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเป็นการอบรมที่เน้นเชิงปฏิบัติการ และมีระยะเวลาการอบรมเพียงพอ เพื่อให้คนในชุมชนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ที่ตรงประเด็น (ที่เกี่ยวข้องกับการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การทำบัญชี) และมีการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง เมื่อมีการเข้าถึงแล้ว ก็จะนำไปสู่การปฏิบัติได้มากขึ้น และไม่ควรมุ่งเน้นการเข้าร่วมโครงการ หรือการรับฟังคำบรรยาย เป็นครั้งคราว

- ชุมชนควรค้นหากลยุทธ์ที่จะผลักดันให้คนในชุมชนได้เข้าร่วมการอบรมดังกล่าว เช่น การให้รางวัล เป็นต้น

4.2) จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบลอจิสติกส์ได้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม ได้แก่ ความเข้ากันได้กับการดำเนินชีวิต และ ความสามารถในการสังเกตเห็นได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นการสังเกตเห็นแบบอย่างของบุคคลที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ กลยุทธ์ที่สำคัญควรเป็นดังนี้

- ชุมชนควรให้ความสำคัญกับบุคคลต้นแบบทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาจจัดกิจกรรมในการแสวงหาบุคคลต้นแบบทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง และจัดหารางวัลเพื่อมอบให้กับบุคคลต้นแบบเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

- เมื่อชุมชนมีบุคคลต้นแบบจากข้างต้นแล้ว ชุมชนควรตั้งระบบพี่เลี้ยงที่จะดูแลคนในชุมชนที่มีแนวโน้มที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ โดยพี่เลี้ยงจะต้องเป็นบุคคลต้นแบบหรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3) จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่จะเป็นส่งเสริมสร้างระดับการประยุกต์ใช้ เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้เป็นเพียงการสร้างความรู้ความเข้าใจ และการได้รับข่าวสาร ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ดังนั้น แนวทางที่เคยใช้ในการส่งเสริมในอดีต เช่น การเสริมสร้างเฉพาะความรู้ความเข้าใจ หรือการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความสำคัญเพียงอย่างเดียว อาจจะไม่ใช่วิธีการที่จำเป็นในการเสริมสร้างการประยุกต์ใช้ในอนาคต การส่งเสริมให้บุคคลได้ทดลองลงมือปฏิบัติเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญมากกว่า

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและระดับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขตตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา และ 3) พัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ทั้งที่มีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และประชาชนที่ยังไม่ได้นำมาปรับใช้ จำนวนทั้งสิ้น 293 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) แบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 9 กลุ่ม จาก 9 หมู่บ้าน ตามสัดส่วนของประชากรที่กระจายอยู่ในแต่ละหมู่บ้าน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มประชาชนและภาคีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษามีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1) ในด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงค่อนข้างดี โดยได้คะแนนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11.6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยประชาชนมีความเข้าใจว่า การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตแบบอยู่ได้ไม่เดือดร้อน อยู่ได้พอประมาณ ไม่โลภมาก เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม มีบางประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างยังมีความเข้าใจผิดอยู่มาก ได้แก่ ความเข้าใจผิดที่ว่า เศรษฐกิจพอเพียงไม่ควรซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย ความพอเพียงคือการไม่เป็นหนี้สิน และ การเก็บออมต้องเก็บออมเท่ากับจำนวนรายได้ที่มี

2) สำหรับทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่รับรู้ได้ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นประโยชน์ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถเข้ากันได้กับการดำเนินชีวิต สามารถสังเกตเห็นบุคคลอื่นนำไปปฏิบัติได้

สามารถนำไปทดลองใช้ได้ และการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่สิ่งที่ยาก ไม่ต้องใช้ความพยายามมากในการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ในด้านของความเชื่อและความพึงพอใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อและความพึงพอใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3) ในด้านปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน พบว่า ปัจจัยด้านปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 8.7 ในขณะที่ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม ซึ่งประกอบด้วยความเข้ากันได้ ระดับความสามารถในการนำไปทดลองใช้ และความสามารถในการสังเกตเห็นได้ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการสังเกตเห็นตัวอย่างจากบุคคลอื่นที่นำไปประยุกต์ใช้ และความเข้ากันได้ในการดำเนินชีวิต เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย บุคคลที่สามารถสังเกตเห็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี จะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 232.1 ในขณะที่บุคคลที่สามารถรับรู้ถึงความเข้ากันได้ในการดำเนินชีวิต จะส่งผลให้มีโอกาสที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้สูงขึ้นร้อยละ 144.4 อย่างไรก็ตาม สำหรับปัจจัยแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย ระดับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการศึกษาพบว่า มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4) สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการศึกษา พบว่า การได้ทดลองลงมือปฏิบัติ และการสังเกตเห็นแบบอย่างของบุคคลที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น ชุมชนควรจัดกิจกรรมการอบรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเป็นการอบรมที่เน้นเชิงปฏิบัติการ ควรให้ความสำคัญกับบุคคลต้นแบบทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง และควรตั้งระบบพี่เลี้ยงที่จะดูแลคนในชุมชนที่มีแนวโน้มที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ โดยพี่เลี้ยงจะต้องเป็นบุคคลต้นแบบหรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่า ในแบบจำลองที่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยแวดล้อม (แบบจำลองที่ 1) ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานศึกษา Tiwari et al. (2008) Kabir et al. (2013) Mengistu et al. (2016) และ Kelebe et al. (2017) ที่พบว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการประยุกต์ใช้

นวัตกรรม และ งานศึกษาของ รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2554) ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558) และ เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์ (2560) ที่พบว่า ระดับการศึกษามีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตาม สำหรับปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ คะแนนความรู้ความเข้าใจ การได้รับข่าวสาร ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้าร่วมโครงการเศรษฐกิจพอเพียง มีอิทธิพลด้านลบต่อการ ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั้นอาจหมายความว่า เมื่อบุคคลมีความรู้ความเข้าใจใน หลักปรัชญาเป็นอย่างดี ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญา และมีโอกาสเข้าร่วมโครงการด้านเศรษฐกิจ พอเพียง แต่ก็ไม่ใช่สิ่งที่จะเป็นเครื่องยืนยันว่า บุคคลจะนำหลักปรัชญามาประยุกต์ใช้มากขึ้น ใน ขณะเดียวกันอาจมีการนำมาประยุกต์ใช้น้อยลง เพราะการรับรู้ ความเข้าใจ การได้รับข่าวสาร และการ เข้าร่วมโครงการ ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่จะ นำไปสู่การประยุกต์ใช้ก็คือ การเข้าร่วมอบรม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้บุคคลได้ลงมือทดลองปฏิบัติ ได้ เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้ สิ่งนี้สอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่พบว่า การอบรมเป็นสิ่งสำคัญ การอบรมจะทำให้คนในชุมชนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ที่ตรงประเด็น และมีการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง เมื่อมีการเข้าถึงแล้ว ก็จะนำไปสู่การปฏิบัติได้มากขึ้น

2. สำหรับแบบจำลองที่ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของนวัตกรรม (แบบจำลองที่ 2) ผลการศึกษาพบว่า ความเข้ากันได้เป็นคุณลักษณะสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผล ต่อการประยุกต์ใช้ ซึ่งสอดคล้อง งานศึกษาของ Seyal and Rahman (2003) Henderson et al. (2012) และ Ghobakhloo and Tang (2013) ที่พบว่า ความเข้ากันได้เป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีผลต่อ การประยุกต์ใช้นวัตกรรม นอกจากนี้ จากผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการสังเกตเห็นได้เป็น คุณลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับงานศึกษาของ Seyal and Rahman (2003) และ Hsu and Lin (2016) ที่พบว่า ความสามารถในการสังเกตเห็นได้เป็นเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรม สำหรับ คุณลักษณะด้านการนำไปทดลองใช้ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผลการศึกษาพบว่า มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่พบว่า การอบรมเป็นสิ่ง ที่สำคัญ เพราะทำให้บุคคลได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีการทดลองปฏิบัติ และมีการเรียนรู้ที่ตรงประเด็น ก็จะ นำไปสู่การประยุกต์ใช้มากขึ้น

3. สำหรับแบบจำลองที่ 3 ที่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยเศรษฐกิจสังคม ปัจจัยแวดล้อม และปัจจัยด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัย สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1 ในขณะที่ความเข้ากันได้และ ความสามารถในการสังเกตเห็นได้ยังคงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่มีผลต่อการ ประยุกต์ใช้ เช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 2 สำหรับคะแนนความรู้ความเข้าใจ และการได้รับข่าวสารใน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก็ยังคงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลด้านลบต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง เช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1 แต่มีผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ

งานศึกษาของ ปัทมา โกเมนทร์จรัส (2559) ที่พบว่า ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และงานศึกษาของ กานดา เตชะชั้นหมาก (2556) ที่พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับน้อยมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การเสริมสร้างแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายทั้งในระดับบุคคลและระดับชุมชน ดังนี้

- 1) สำหรับในระดับบุคคล หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำบุคคลต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาถ่ายทอดประสบการณ์ให้คนในชุมชนได้รับรู้ เมื่อคนในชุมชนเห็นบุคคลอื่นปฏิบัติ แล้วประสบผลสำเร็จดี ก็จะทำตาม
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลเข้ารับการอบรม โดยเน้นการอบรมที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทำ workshop หรือการอบรมระยะยาว เพื่อให้บุคคลเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ที่ตรงประเด็น (ที่เกี่ยวข้องกับการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การทำบัญชี) และมีการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง
- 3) ควรมีการให้รางวัลแก่บุคคลต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับบุคคลอื่นๆ ในชุมชน
- 4) สำหรับในระดับชุมชน ควรมีผู้นำที่มีความเข้มแข็งที่จะนำพาคนในชุมชนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ชุมชนต้องสร้างความเข้าใจให้เกิดกับชาวบ้าน ทำอย่างไรจึงจะอยู่ได้อย่างมีความสุข
- 5) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในด้านความรู้ เช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) ควรขยายขอบเขตการวิจัยในเชิงพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ ซึ่งอาจจะได้ผลของปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อผลการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันออกไป เนื่องจากมีปัจจัยทางด้านความแตกต่างของพื้นที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

2) การวิจัยในครั้งนี้ เน้นการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลายระดับ ดังนั้น การศึกษาการประยุกต์ใช้สามารถศึกษาได้ในระดับอื่นๆ เช่น ระดับครอบครัว ระดับธุรกิจ เป็นต้น

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

- วัชรวิทย์ ปิ่นทอง และ สุรพล เศรษฐบุตร. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร รอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี. *แก่นเกษตร*, 41(2), หน้า 181 – 190.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2552). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ชลบุรี: ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2553). มุมเหตุจูงใจในการปรับใช้เศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *วารสารวิชาการ มอช.*, 12(2), หน้า 86 – 95.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2551). เศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 19(3), หน้า 1 – 6.
- เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์. (2560). ความรู้ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 11(25), หน้า 88 – 98.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้*. สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2562. แหล่งข้อมูลออนไลน์ https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=9103
- องค์การบริหารส่วนตำบลหมื่นไวย. (2562). *ข้อมูลทั่วไป*. สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2562. แหล่งข้อมูลออนไลน์ <http://www.saomeaunwai.go.th/info.php?cat=5>.
- Adesina, A.A., and Baidu-Forson, J. (1995). Farmers' perceptions and adoption of new agricultural technology: evidence from analysis in Burkina Paso and Guinea, West Mrica. *Agricultural Economics*, 13, pp. 1 – 9.
- Alwin, D.F. and Krosnick, J.A. (1991). The Reliability of Survey Attitude Measurement: The Influence of Question and Respondent Attributes. *Sociological Methods & Research*, 20(1), pp. 139 - 181.
- Bunclark, L., Gowing, J., Oughton, E., Ouattara, K., Ouoba, S., and Benao, D. (2018). Understanding farmers' decisions on adaptation to climate change: Exploring adoption of water harvesting technologies in Burkina Faso. *Global Environmental Change*, 48, pp. 243–254.
- Damanpour, F. (1991). Organizational innovation: a meta-analysis of effects of determinants and moderators. *Academy of Management Journal*, 34 (3), pp. 555–590.

บรรณานุกรม

- กานดา เต๊ะชั้นหมาก. (2556). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม. (2558). “การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศก จังหวัดนครปฐม”. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2(1), หน้า 27 – 44.
- ณรัชชอร์ ศรีทอง. (2556). แนวคิด หลักการ และการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณัฐพงศ์ ทองภักดี. (2550). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: ความเป็นมาและความหมาย. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, 47(1), หน้า 1-25.
- ณัฐพงศ์ ทองภักดี. (2558). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเศรษฐศาสตร์และการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธิดารัตน์ ศรีขาว ชาตรี ศิริสวัสดิ์ และวิมลมาศ ปฐมวณิชกุล. (2557). รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนชนบทในจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารช่อพะยอม, 25(2), หน้า 63 – 72.
- ปัทมา โกเมนท์จำรัส. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(3), หน้า 84 – 98.
- ผจงสุข เนียมประดิษฐ์ และ มานพ แจ่มกระจ่าง. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสนใจและการรับรู้การเลือกใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมของครูและนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตหนองแขม กรุงเทพฯ. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 2(1), หน้า 69 – 82.
- ภูริปัญญา เกิดศรี. (2553). ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน: ศึกษากรณี ตำบลนิคมกระเสี้ยว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- รัฐพงศ์ บุญญานวัตร. (2554). การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- Daryanto, A., Khan, H., Matlay, H., and Chakrabarti, R. (2013). Adoption of country-specific business websites: The case of UK small businesses entering the Chinese market", *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 20 (3), pp. 650-660.
- Gu, V.C., Cao, Q., and Duan, W. (2012). Unified Modeling Language (UML) IT adoption — A holistic model of organizational capabilities perspective. *Decision Support Systems*, 54, pp. 257 – 269.
- Ghobakhloo, M., and Tang, S.H. (2013). The role of owner/manager in adoption of electronic commerce in small businesses: The case of developing countries. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 20 (4), pp.754 - 787.
- Jahanmir, S.F., and Cavadas, J. (2018). Factors affecting late adoption of digital innovations. *Journal of Business Research*, 88, pp. 337–343.
- Kabir, H., Yegbemey, R.N., and Bauer, S. (2013). Factors determinant of biogas adoption in Bangladesh. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 28, pp. 881–889.
- Kelebe, H.E., Ayimut, K.M., Berhe, G.H., and Hintsä, K. (2017). Determinants for adoption decision of small scale biogas technology by rural households in Tigray, Ethiopia. *Energy Economics*, 66, pp. 272 – 278.
- Hameed, M.A., Counsell, S., and Swift, S. (2012). A conceptual model for the process of IT innovation adoption in organizations. *Journal of Engineering and Technology Management*, 29, pp. 358 – 390.
- Henderson, D., Sheetz, S.D., and Trinkle, B.S. (2012). The determinants of inter-organizational and internal in-house adoption of XBRL: A structural equation model. *International Journal of Accounting Information Systems*, 13, pp. 109 – 140.
- Hsu, C.L., and Lin, J.C.C. (2016). Factors affecting the adoption of cloud services in enterprises. *Inf Syst E-Bus Manage*, 14, pp. 791–822.
- Huang, Y.C., Yang, M.L., and Wong, Y.J. (2016). The effect of internal factors and family influence on firms' adoption of green product innovation. *Management Research Review*, 39 (10), pp. 1167-1198.

- Lambrecht, I., Vanlauwe, B., Merckx, R., and Maertens, M. (2014). Understanding the Process of Agricultural Technology Adoption: Mineral Fertilizer in Eastern DR Congo. **World Development**, 59, pp. 132–146.
- Lee, M.K.O., Cheung, C.M.K., 2004. Internet retailing adoption by small-to-medium sized enterprises (SMEs): a multiple-case study. **Information Systems Frontiers**, 6 (4), pp. 385–397.
- Lopez-Fernandez, M.C., Serrano-Bedia, A.M. and Gómez-López, R. (2016). Determinants of innovation decision in small and medium-sized family enterprises. **Journal of Small Business and Enterprise Development**, 23 (2), pp. 408-427.
- Mbosso, C., Degrande, A., Villamor, G.B., Damme, P.V., Tchoundjeu, Z., and Tsafack, S. (2015). Factors affecting the adoption of agricultural innovation: the case of a Ricinodendron heudelotii kernel extraction machine in southern Cameroon. **Agroforest Syst**, 89, pp. 799–811.
- Mengistu, M.G., Simane, B., Eshete, G., and Workneh, T.S. (2016). Factors affecting households' decisions in biogas technology adoption, the case of Ofla and Mecha Districts, northern Ethiopia. **Renewable Energy**, 93, pp. 215 – 227.
- Nigussiea, Z., Tsunekawab, A., Haregeweync, N., Adgod, E., Nohmie, M., Tsubof, M., Aklogg, D., Mesheshad, D.T., and Abeleh, S. (2017). Factors influencing small-scale farmers' adoption of sustainable land management technologies in north-western Ethiopia. **Land Use Policy**, 67, pp. 57–64.
- Rogers, E.M. (1983). **Diffusion of Innovations**, 3rd ed. The Free Press, New York.
- Rogers, E.M. (1995). **Diffusion of Innovations**. The Free Press, New York.
- Rogers, E.M. (2003). **Diffusion of innovations**, 5th ed. The Free Press, New York.
- Sahin, I. (2006). Detailed Review of Rogers' Diffusion of Innovations Theory and Educational Technology-Related Studies Based on Rogers' Theory. **The Turkish Online Journal of Educational Technology**, 5(2), pp. 14 – 23.
- Seyal, A.H., Mohd. Rahman, N.A. (2003). A Preliminary Investigation of E-Commerce Adoption in Small & Medium Enterprises in Brunei. **Journal of Global Information Technology Management**, 6(2), pp. 6 – 26.
- Thompson, V.A. (1965). Bureaucracy and innovation. **Administrative Science Quarterly**, 10 (1), pp. 1–20.

- Tiwari, K.R., Sitaula, B.K., Nyborg, I.L., Paudel, G.S. (2008). Determinants of farmers' adoption of improved soil conservation technology in a middle mountain watershed of central Nepal. **Environmental Management**, 42, pp. 210–222.
- Walisinghe, B.R., Ratnasiri, S., Rohde, N., and Guest, R. (2017). Does agricultural extension promote technology adoption in Sri Lanka. **International Journal of Social Economics**, 44 (12), pp. 210 – 222.
- Wu, C.H., Kao, S.C., and Lin, H.H. (2012). Acceptance of enterprise blog for service industry. **Internet Research**, 23 (3), pp. 260-297.
- Zhou, Y., Yang, H., Mosler, H.J., Abbaspour, K.C. (2010). Factors affecting farmers' decisions on fertilizer use: A case study for the Chaobai watershed in Northern China. *Consilience: The Journal of Sustainable Development*, 4 (1), pp. 80–102.
- Zhang, L., Wen, H., Li, D., Fu, Z., and Cui, S. (2010). E-learning adoption intention and its key influence factors based on innovation adoption theory. **Mathematical and Computer Modelling**, 51, pp. 1428 – 1432.

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิ

ภาคผนวก

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
ตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา”

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัยภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ ตำบลหมื่นไวย จังหวัดนครราชสีมา” ภายใต้คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยแบบสอบถามมี 3 ส่วน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ ตอนที่ 3 การดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตัวเลือก (checklist) จำนวน 17 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ อายุ สถานภาพ รายได้ รายจ่าย หนี้สิน การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าข้อความประเด็นต่างๆ มีความถูกต้องหรือไม่

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ประเมินตนเอง (self-assessment) เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและระดับการประยุกต์ใช้ โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scale) แบบ 7 ระดับ (โดยระดับ 1 ปฏิบัติ/เห็นด้วย/เป็นจริง ในระดับน้อยที่สุด-7 ปฏิบัติ/เห็นด้วย/เป็นจริง ในระดับมากที่สุด)

ทั้งนี้ข้อมูลความคิดเห็นของท่านจะถูกนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น หากท่านมีข้อสงสัยประการใด ท่านสามารถติดต่อโดยตรงได้ที่ผู้วิจัย ดร.อัญรัตน์ วิเชียร เบอร์โทรศัพท์ 081-9760098

ขอแสดงความนับถือ

ปล. ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

(ดร. อัญรัตน์ วิเชียร)

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1. ชื่อ-สกุล ผู้ตอบแบบสอบถาม..... หมู่ที่.....บ้าน.....
2. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
3. อายุ..... ปี หรือ เกิด ปี พ.ศ.....
4. ระดับการศึกษาสูงสุด 1. ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 2. ประถมศึกษาปีที่ 6
 3. มัธยมศึกษาตอนต้น 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย
 5. ปวช. / วส. 6. ปริญญาตรี
 7. สูงกว่าปริญญาตรี 8. อื่นๆ ระบุ.....
5. อาชีพหลักของท่านคือ 1. ทำการเกษตร 2. รับราชการ/พนักงานของรัฐ
 3. พนักงานบริษัท 4. ประกอบธุรกิจส่วนตัว เช่น
 ค้าขาย 5. รับจ้าง 6. ไม่ได้ประกอบอาชีพใด
 7. อื่นๆ ระบุ.....
6. สถานภาพของท่าน 1. โสด 2. หย่าร้าง /แยกกันอยู่
 3. สมรส 4. อื่นๆ ระบุ.....
7. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมทั้งตัวท่านเอง).....คน
8. ท่านมีส่วนช่วยสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนประมาณร้อยละ.....
9. ครัวเรือนของท่านมีรายได้ทั้งหมด (รายได้จากทุกแหล่ง) เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
10. ครัวเรือนของท่านมีรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
11. ในแต่ละเดือน ตัวท่านมีเงินเหลือเก็บ.....บาท
12. ในแต่ละเดือน ครัวเรือนของท่านมีเงินเหลือเก็บ.....บาท
13. ครัวเรือนของท่านมีเงินออมสะสม (ทั้งเงินฝากธนาคาร สหกรณ์ กองทุน หรือเงินออมในแหล่งอื่นๆ) หรือไม่
 1. ไม่มี 2. มี ระบุจำนวนเงินออมสะสม.....บาท
14. ครัวเรือนของท่านมีหนี้สินสะสม (ทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ) หรือไม่
 1. ไม่มี 2. มี ระบุจำนวนหนี้สะสม.....บาท
15. ท่านได้รับข่าวสารและติดตามข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่
 1. ได้ 2. ไม่ได้ (ข้ามไปตอบข้อ 17)
16. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1. เอกสารเผยแพร่ เช่น แผ่นพับประชาสัมพันธ์ 2. สื่อต่างๆ เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์
 วิทยุ โทรทัศน์

3. สื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก 4. เพื่อน /ญาติ
5. หน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานเกษตร 6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต.
7. อินเทอร์เน็ต 8. อื่นๆ ระบุ

17. ท่านเคยเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

1. ไม่เคย 2. เคย จำนวน.....ครั้ง

18. ท่านเคยผ่านการฝึกอบรมทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

1. ไม่เคย 2. เคย จำนวน.....ครั้ง

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ใช่
1. การดำเนินชีวิตทางสายกลางถือว่าเป็นการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
2. ความพอเพียงคือการไม่เป็นหนี้สิน		
3. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวไว้ว่า “มีรายได้เท่าใดต้องเก็บออมให้หมด”		
4. เศรษฐกิจพอเพียงไม่ควรซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย		
5. จะทำสิ่งใดต้องมีสติและใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหา คือ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
6. เศรษฐกิจพอเพียงต้องคำนึงผลกระทบของการกระทำ และความเสถียร		
7. การใช้หลักเหตุผลก่อนการตัดสินใจทำสิ่งใดคือการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
8. เศรษฐกิจพอเพียงเน้นการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยอาศัยความรอบคอบ ขยัน อดทน และความรู้		
9. เศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้คนพึ่งพาตนเองทั้งหมดและปิดประเทศไม่ค้าขายกับประเทศใดเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยง		
10. เศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผลิตเพื่อบริโภคเองเท่านั้น แต่ไม่ส่งเสริมการผลิตเพื่อการค้า		
11. การวางแผนชีวิตถือเป็นภูมิคุ้มกันในตัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
12. เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้บุคคลแสวงหาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง และการประกอบอาชีพ		
13. เศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้บุคคลมีการดำเนินชีวิตโดยตระหนักถึงความอดทน ความเพียร และสติปัญญา		
14. เศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้บุคคลตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้		
15. การประกอบอาชีพการงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแนวทางหนึ่งของเศรษฐกิจพอเพียง		

ตอนที่ 3 ทักษะที่มีต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและระดับการประยุกต์ใช้

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยให้ระดับความคิดเห็นตั้งแต่ระดับ 1 ถึง 7 โดยระดับ 1 ปฏิบัติ/เห็นด้วย/เป็นจริง ในระดับน้อยที่สุด 7 ปฏิบัติ/เห็นด้วย/เป็นจริง ในระดับมากที่สุด

ประเด็น	น้อยที่สุด → มากที่สุด						
	1	2	3	4	5	6	7
1. การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยลดความยากจนได้							
2. การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยลดรายจ่ายได้							
3. ท่านเชื่อว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์							
4. การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้การทำงานของเรามีประสิทธิภาพ							
5. การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยเสริมสร้างการดำเนินชีวิตของท่านให้มีความสุข							
6. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากันได้กับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของท่าน							
7. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากันได้กับชีวิตการทำงานของท่าน							
ประเด็น	น้อยที่สุด → มากที่สุด						
	1	2	3	4	5	6	7
8. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถตอบสนองการใช้ชีวิตในด้านต่างๆ							
9. ท่านเชื่อว่า การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ยาก							
10. ท่านเชื่อว่า ไม่ต้องการความพยายามมากในการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							
11. ท่านมีความเข้าใจว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร							
12. ท่านคิดว่าเป็นการยากที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน							
13. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาทดลองใช้ได้ก่อนนำไปใช้จริง							
14. ท่านมีโอกาสมากที่จะทดลองใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							
15. ท่านเชื่อว่า การทดลองใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่จำเป็น ก่อนนำไปใช้จริง							
16. ท่านสามารถอธิบายผลของการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้อื่นได้รับรู้							
17. ท่านสังเกตเห็นคนอื่นในชุมชนของท่านนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้							
18. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย							
19. มีคนในชุมชนของท่านนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริง							
20. ท่านรู้สึกพอใจกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							
21. ท่านเชื่อว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ติดต่อกัน							

ดำเนินชีวิต							
22. ท่านเชื่อว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต							
23. ท่านมีทัศนคติเชิงบวกต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							
ความตั้งใจที่จะประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							
1. ท่านมีแนวโน้มที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต							
2. ท่านมีความตั้งใจอย่างมากที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จริง							
3. ท่านพยายามที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จนเป็นผลสำเร็จ							

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ภาคผนวก ข
บทความวิจัย

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

FACTORS AFFECTING THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY ADOPTION: THE CASE OF MUENWAI SUB- DISTRICT, NAKHONRATCHASIMA PROVINCE, THAILAND

ANYARAT WICHIAN

Economics Program, Faculty of Management Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand
E-mail: aunwichian@hotmail.com

Abstract - The purpose of this study is to examine the effect of several factors on the sufficiency economy adoption in rural areas in Nakhonratchasima province, Thailand. A sample size of 293 persons was selected using a stratified random sampling. The data was collected using a structural questionnaire. Logistic regression was employed for examining the factors influencing the sufficiency economy adoption. Several factors such as socio-economic and environment were examined. The results showed that demographic, socio-economic, and environment factors have an important role to sufficient economy adoption. The more the person is educated, the more this person is likely to adopt sufficiency economy. Furthermore, people who attained to training are more likely to adopt sufficiency economy. Thus the policy makers should focus on the training. Encouragement workshop attendance is the strategy to increase the adoption rate of sufficiency economy philosophy.

Keywords - Sufficiency Economy Philosophy, Adoption Decision

I. INTRODUCTION

The sufficiency economy philosophy is important issue in Thai economy since this is one of the crucial thought could enhance sustainable development (Thongpakde, 2007) and quality of life. However, level of adoption of sufficiency economy philosophy among people has been low. Thus, increasing number of people that will adopt sufficiency economy in a way of life is an important mission of the policy maker. Muen Wai Sub-district is one area in Thailand that has a good model of the sufficiency economy village. Nevertheless, driving the sufficiency economy in the community still has some obstacles such as lack of understanding about the sufficiency economy, leading to low rate of adoption. Furthermore, the successful sufficiency economy adoption is difficult since people have a difference in level of knowledge, cultural, and personal problem. Therefore, the study of sufficiency economy adoption has been important issue in current situation. Although, several studies in Thailand have attempted to explore the sufficiency economy philosophy adoption (Boonyanuwat, 2011; Pinthong & Sreshthabutra, 2013; Kanewan & Vichiansinpa, 2016), but these studies only compared the adoption in different characteristics of an adopter, for instance, gender, income, occupation, which has not examined the impact of various factors on sufficiency economy philosophy adoption. Moreover, these studies have no theory to support the conceptual framework. Thus in order to fill this gap, this study considered the philosophy of sufficiency as innovation, accepting or applying the principles of sufficiency economy philosophy is like accepting or applying innovation. This study, therefore, attempts to apply the diffusion of innovation that proposed by Rogers (2003) and investigate the factors that have effect on decision

adoption. Based on diffusion of innovation, there are several factors, which have effected on adoption decision such as socio-economic and demographic factors (Adesina & Baidu-Forson, 1995; Kabir et al., 2013; Mengistu et al., 2016; Kelebe et al., 2017), environment factors (Lambrecht et al., 2014; Walisinghe et al., 2017), and characteristics of the innovation (Ramdani et al., 2009; Wu et al., 2013). Nevertheless, this study has emphasized to socioeconomic and environment factors such as participation in program interventions since several studies have found the relationship between association membership, access to information and extension service variable and innovation adoption. The results from this study will be useful for policy makers to determine appropriate strategies to enhance sufficiency economy adoption and increase rate of adoption.

II. CONCEPTUAL MODEL AND HYPOTHESIS DEVELOPMENT

The conceptual framework for this study is stemmed from adoption of innovation. Adoption of innovation has been defined as the generation, development and implementation of new initiatives or activities (Damanpour, 1991). The philosophy of sufficiency could be considered as innovation. Thus accepting or applying the principles of sufficiency economy philosophy is like accepting or applying innovation. Consequently, this study has applied the diffusion of innovation that proposed by Rogers (2003) and empirical studies. According to the diffusion of innovation, there are major factors, which have an impact on decision such as characteristics of the decision making unit, for instance, socio-economic characteristics and perceived characteristics of the innovation. In terms of empirical study, many studies

have examined the various factors affecting adoption decision by applying the innovation-decision process and another theory that related innovation adoption. Accordingly, there are three groups of factors that researchers have paid attention and have been found to have effect on adoption, such as socio-economic or demographic factors, environmental factors, and characteristics of the innovation. However, this study has emphasized to socio-economic and environment factors such as participation in program interventions since several studies have found the relationship between these factors and innovation adoption.

Socio-economic and demographic factors

Socio-economic and demographic factors have been found to have effected on adoption decision in a number of studies, for instance, age, gender, education level, etc. (Adesina & Baidu-Forson, 1995; Kabir et al, 2013; Mengistu et al, 2016; Kelebe et al., 2017). This study focused on gender, education level and score of understanding and knowledge level in philosophy of sufficiency economy. Consequently, the following hypotheses are proposed:

H1. Gender has an association with adoption of sufficiency economy philosophy.

H2. Education level has a positive association with adoption of sufficiency economy philosophy.

H3. Knowledge level has a positive association with adoption of sufficiency economy philosophy.

The environmental factors

In addition to socio-economic factors, the environmental factors such as association membership, access to information, program interventions, and agricultural extension, etc. has played an important role in adoption. Lambrecht et al. (2014) emphasized the association membership and access to information and indicated that membership of a program association increased the likelihood of a tryout with 7.2 – 22 percentate points. Furthermore, Walisinghe et al. (2017) focused on the extension service variable and concluded that farmers who received agricultural extension service were more likely to adopt a technology. Thus this study will focus on participation in program interventions by using receiving information, having joined in the sufficiency economy project, and training received as the variable to represent it. Consequently, the following hypotheses are proposed:

H4. Receiving information has a positive association with adoption of sufficiency economy philosophy.

H5. Having joined in the sufficiency economy project has a positive association with adoption of sufficiency economy philosophy.

H6. Training received has a positive association with adoption of sufficiency economy philosophy.

Therefore, from the diffusion of innovation and empirical studies that mentioned above, this study has focused on three major factors that could effect on

adoption decision such as socio-economic factors and organizational factors, which the conceptual model could be depicted in Figure 1.

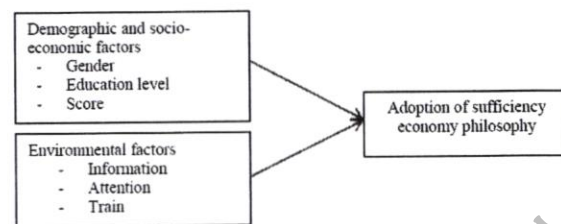

Fig. 1 Conceptual Framework

III. RESEARCH METHODOLOGY

3.1 Sample and data collection

This study has been conducted based on data from purposively selected rural area, Muenwai Sub-District, Nakhonratchasima Province, since this sub-district has a village that is the best practice in sufficiency economy philosophy. The data were collected through structured questionnaires, which consist of socio-economic characteristics of people, level knowledge and understanding about sufficiency economy philosophy and perceived characteristics of sufficiency economy philosophy. The sample size was determined by using G*Power program and use a 99% confidence level, a 0.15 effect size, 95% power of test, and 6 numbers of predictors. Then a total of 146 persons were sample size required. However, a total of 293 persons were collected in order to protect an error. These samples were randomly selected within the nine villages by using a stratified random sampling and analyzed by using logistic regression.

3.2 Empirical modeling

This study applied logistic model to examine the factors affecting the sufficiency economy adoption. Logistic regression was used when the dependent variable is a dichotomy, and the explanatory variables are of any type (Kabir et al., 2013; Cramer, 2003). This study used adoption of the sufficiency economy philosophy as the dependent variable, which suppose one if people have adopted the sufficiency economy philosophy, and a value of zero otherwise. The selection of explanatory variables was based on the diffusion of innovation conceptual and empirical studies. Socio-economic and demographic factors, environmental factors and characteristics of the innovation were main factors affecting adoption of the sufficiency economy philosophy. The model is in the following form:

$$\Pr(Y=1) = \phi(\text{Gen, Edu, Score, Info, Join, Train}) \quad (1)$$

where $\Pr(Y)$ is the probability of sufficiency economy adoption which equal 1 if the people choose to adopt sufficiency economy, and 0 otherwise.

Accordingly, the description of explanatory variable is presented in Table 1.

Table 1 Description of Explanatory variables of the sufficiency economy adoption model

Variable	Description	Category of the variable
Gen	gender of people, measured in a binary variable (1 = male, 0 = female)	Demographic
Edu	Education level of people, measured in years	Socio-economic
Score	Score of understand and knowledge level in philosophy of sufficiency economy, measured in a number of point	Socio-economic
Info	Receiving information about the sufficiency economy philosophy, measured in a binary variable (1 = received; 0 = otherwise)	Environmental
Join	Having joined in sufficiency economy project, measured in binary variable (1 = joined; 0 = otherwise)	Environmental
Train	Training received about the sufficiency economy, measured in binary variable (1 = received; 0 = otherwise)	Environmental

IV. RESULTS AND DISCUSSION

The results obtained from the binary logistic regression are presented in Table 2. The estimated LR chi2 was 44.22 (Prob > chi2 = 0.000), although the Pseudo R2 was relatively low (20.5%). Moreover, a total correct prediction was 73.7. These results indicated that the model was fit and highly significant. All the demographic, socio-economic, and environmental variables were high level of significance in the probability of sufficiency economy adoption.

Table 2 Logistic regression of sufficiency economy adoption model

Explanatory variables	Coefficient	Standard error	P-value	Odds ratio	Coefficient from odds ratio
Constant	6.211	1.283	.000***	498.047	497.047
Gen	-0.582	0.342	.089**	0.559	-0.441*
Edu	0.093	0.033	.005***	1.097	0.097***
Score	-0.361	0.095	.000***	0.697	-0.303***
Info	-1.134	0.585	.053*	0.322	-0.678*
Join	-0.840	0.388	.031**	0.432	-0.568**
Train	0.743	0.393	.059*	2.103	1.106*
Model summary	Log likelihood = -293.295; LR chi2 = 44.22; Prob>chi2 = 0.000; Cox & Snell R2 = 0.140; Nagelkerke R2 = 0.205; a total correct prediction = 73.7%				

*significant level at 10%, **significant level at 5%, ***significant level at 1%

For the demographic factors, the results showed that gender was negatively affected on adoption at 10% (P-value<0.10). This result indicated that female person is more likely to adoption than a male person by 4.41%. This is similar to previous studies of Kabir et al. (2013), and Kelebe et al. (2017) which concluded that female-headed households have higher probability of biogas than male-headed households. For the socio-economic factors, the education level was positively affected sufficiency economy adoption at 1% (P-value < 0.01) statistical level of significant. This result indicated that the likelihood of sufficiency economy adoption increase by 9.7% with the one-year increase of education. This is probably because a person with the higher education level is more likely to better understanding to the concept of sufficiency economy. This is consistent with the finding of Kabir et al. (2013), Mengistu et al. (2016), Walisinghe et al. (2017), and Kelebe et al. (2017) In addition to education level, level of knowledge in philosophy of sufficiency has negatively affected on sufficiency economy adoption at 1% (P-value < 0.01). This result indicated that one-unit increase of knowledge level is

associated to 30.3% decreased of sufficiency economy adoption, which means a person who has more knowledge in sufficiency economy had fewer likelihoods of adoption. This is possibly since people have better understanding, but it is difficult to practice. Moreover, this study has paid attention to environmental factors, which found that having joined in the sufficiency economy project, and receiving information on the sufficiency economy philosophy were negatively correlated with sufficiency economy adoption at 5% (P-value < 0.05) and 10% (P-value < 0.10), respectively. This result indicated that people who have joined in sufficiency economy project or have received information on the sufficiency economy were less likely to adoption by 67.8% and 56.8% respectively. These results were contradictory to the finding of Lambrecht et al. (2014) and Walisinghe et al. (2017). These are probably because people only received the information but have not tried to practice.

On the other hand, training received about the sufficiency economy was positively affected on adoption at 10% (P-value<0.10). This showed that person who has attended to the sufficiency economy training programs was more likely to adoption by 110.3%. Thus training or workshop could be an important factor which policy maker should pay attention.

V. CONCLUSION

This study attempted to examine the effect of several factors on the sufficiency economy adoption in Nakhonratchasima province, Thailand by using the binary logistic regression analysis. The results that demographic, socio-economic, and environment factors have an important role to sufficient economy adoption. This study found that educational level and training received about the sufficiency economy were positively affected on adoption.

On the one hand, gender, level of knowledge in philosophy of sufficiency, having joined in the sufficiency economy project, and receiving information about the sufficiency economy philosophy were negatively correlated with sufficiency economy adoption. Educational level plays an essential role in adoption as well as training received.

The more the person is educated, the more this person is likely to adopt sufficiency economy. Furthermore, people who attained to training are more likely to adopt sufficiency economy. Therefore, the finding of this study leads to the policy implication that policy makers should focus on the training and find out appropriate strategies to attract a person to attend the sufficiency economy training. These strategies can enhance the sufficiency economy adoption and increase number of people that will adopt sufficiency economy in the way of life.

ACKNOWLEDGEMENT

The author is grateful to research and development institute, Nakhon Ratchasima Rajabhat University to support the research funding. Thanks to the anonymous reviewers for their helpful suggestions and comments.

REFERENCES

- [1] Adesina, A. A., & Baidu-Forson, J. (1995). Farmers' perceptions and adoption of new agricultural technology: evidence from analysis in Burkina Faso and Guinea, West Africa. *Agricultural Economics*, 13, 1-9.
- [2] Boonyawat, R. (2011). Application of Philosophy of Sufficiency Economy to Conduct the way of life of people's in Community Dusit District, Bangkok Metropolitan. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University.
- [3] Cramer, J. S. (2003). *Logit Models, From Economics and Other Fields*. Cambridge: Cambridge University Press.
- [4] Damanpour, F. (1991). Organizational Innovation: A Meta-Analysis of Effects of Determinants and Moderators. *The Academy of Management Journal*, 34(3), 555-590.
- [5] Kabir, H., Yegbeme, R. N., & Bauer, S. (2013). Factors determinant of biogas adoption in Bangladesh. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 28, 881-889.
- [6] Kanewan, T., & Vichiansinpa, J. (2016). Problem of application of Sufficiency Economy Philosophy in livelihood of people in the Chanthopphet Sub-District Municipality Bankruat District, Buriram Province. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 14(2), 109-122.
- [7] Kelebe, H. E., Ayimut, M. K., Berhe, G. H., & Hintsa, K. (2017). Determinants for adoption decision of small scale biogas technology by rural households in Tigray, Ethiopia. *Energy Economics*, 66, 272-278.
- [8] Lambrecht, I., Vanlauwe, B., Merckx, R., & Maertens, M. (2014). Understanding the Process of Agricultural Technology Adoption: Mineral Fertilizer in Eastern DR Congo. *World Development*, 59, 132-146.
- [9] Mengistu, M. G., Simane, B., Eshete, G., & Workneh, T. S. (2016). Factors affecting households' decisions in biogas technology adoption, the case of Ofla and Mecha Districts, northern Ethiopia. *Renewable Energy*, 93, 215-227.
- [10] Pinthong, W., & Sreshthabutra, S. (2013). Economy of Farmers around Huay Sai Royal Development Study Center Phetchaburi Province Thailand. *Khon Kaen Agr. J.*, 41(2), 181-190.
- [11] Ramdani, B., Kawalek, P., & Lorenzo, O. (2009). Predicting SMEs' adoption of enterprise systems. *Journal of Enterprise Information Management*, 22(1/2), 10-24.
- [12] Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed. ed.). New York: Free Press.
- [13] Thongpakde, N. (2007). Sufficiency Economy Philosophy: Historical Background and Interpretation. *NIDA Development Journal*, 47(1), 1-25.
- [14] Walisinghe, B. R., Ratnasiri, S., Rohde, N., & Guest, R. (2017). Does agricultural extension promote technology adoption in Sri Lanka. *International Journal of Social Economics*, 44(12), 2173-2185.
- [15] Wu, C. H., Kao, S.-C., & Lin, H.-H. (2013). Acceptance of enterprise blog for service industry. *Internet Research*, 23(3), 260-297.
